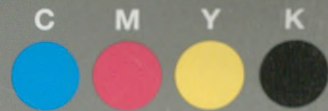
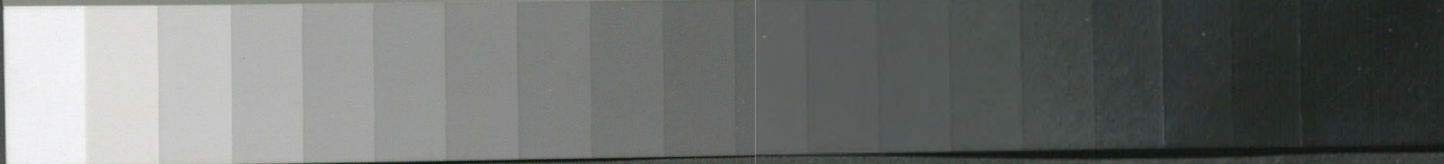

Grey Scale #13

DANES-PICTA.com

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
GŁÓWNY INSPEKTORAT WYSZKOLENIA BOJOWEGO

Piech. 51/51

Do użytku wewnętrznego

51-57

INSTRUKCJA PIECHOTY

7,62 mm

PISTOLET MASZYNOWY

wz. 1941 i wz. 1943

CZĘŚĆ I - OPIS I UTRZYMYWANIE
CZĘŚĆ II - SPOSOBY I ZASADY STRZELANIA

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1 9 5 1

5-
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
GŁÓWNY INSPEKTORAT WYSZKOLENIA BOJOWEGO

Piech. 51/51

Do użytku wewnętrznego

57

INSTRUKCJA PIECHOTY

7,62 mm PISTOLET MASZYNOWY wz. 1941 i wz. 1943

CZĘŚĆ I – OPIS I UTRZYMYWANIE
CZĘŚĆ II – SPOSOBY I ZASADY STRZELANIA

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1 9 5 1

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
GŁÓWNY INSPEKTORAT WYSZKOLENIA BOJOWEGO

Piech. 51/51

Do użytku wewnętrznego

INSTRUKCJA PIECHOTY

7,62 mm

PISTOLET MASZYNOWY

wz. 1941 i wz. 1943

CZĘŚĆ I – OPIS I UTRZYMYWANIE

CZĘŚĆ II – SPOSOBY I ZASADY STRZELANIA

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1 9 5 1

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

GLÓWNY INSPEKTORAT WYSZKOLENIA BOJOWEGO

Nr 1576

Warszawa, dnia 4 sierpnia 1950 r

ZARZĄDZENIE WPROWADZAJĄCE

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku „Instrukcję Piechoty
- 7,62 mm. Pistolet maszynowy wz. 1941 i wz. 1943, cz. I
- Opis i utrzymywanie; cz. II - Sposoby i zasady strzelania”.

Równocześnie uchylam :

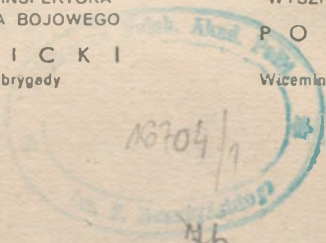
1. Wydawnictwo WINW z 1945 r. 7,62 mm Pistolet maszynowy wz. 1941.
2. Instrukcję - Pistolet maszynowy wz. 1943 Piech. 34/47

ZASTĘPCA
GLÓWNEGO INSPEKTORA
WYSZKOLENIA BOJOWEGO

S I E N I C K I
generał brygady

GLÓWNY INSPEKTOR
WYSZKOLENIA BOJOWEGO

P O P Ł A W S K I
generał broni
Wiceminister Obrony Narodowej

T R E Ś Ć

WŁAŚCIWOŚCI BOJOWE I PRZEZNACZENIE 7,62 MM PISTOLETÓW MASZYNOWYCH WZ. 1941 I WZ. 1943

CZĘŚĆ I. OPIS I UTRZYMYWANIE

DZIAŁ I. 7,62 MM PISTOLET MASZYNOWY WZ. 1941

	Str.
Rozdział I. Budowa pistoletu maszynowego	
Opis części	15
Przybory do pistoletu maszynowego.	32
Nabój bojowy	33
Rozdział II. Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego	
Położenie części i mechanizmów pistoletu maszy- nowego przed ładowaniem	35
Działanie części i mechanizmów pistoletu maszy- nowego podczas ładowania	36
Działanie części i mechanizmów pistoletu maszy- nowego przy strzelaniu ogniem pojedynczym	37
Działanie części i mechanizmów pistoletu maszy- nowego przy strzelaniu ogniem ciągłym	39

Rozdział III. Zacięcia pistoletu maszynowego

Zasady zapobiegania i usuwania zacięć przy strzelaniu	41
---	----

Rozdział IV. Zasady utrzymywania i obchodzenia się z pistoletem maszynowym

Utrzymywanie i przechowywanie pistoletu maszynowego.	47
Zasady rozkładania i składania pistoletu maszynowego.	49
Przegląd pistoletu maszynowego	60
Sposób codziennego przeglądu pistoletu maszynowego przez strzelca	61
Przegląd pistoletu maszynowego w stanie złożonym	61
Przegląd pistoletu maszynowego w stanie rozłożonym	64
Przegląd przyborów	65
Czyszczenie i smarowanie pistoletu maszynowego	65

Rozdział V. Przysztrzeliwanie pistoletu maszynowego	71
--	-----------

Rozdział VI. Ładowanie magazynków	75
--	-----------

DZIAŁ II. 7,62 MM PISTOLET MASZYNOWY
WZ. 1943

Rozdział VII. Budowa pistoletu maszynowego

Opis części	79
Przybory do pistoletu maszynowego	87
Nabój bojowy	88

	Str.
Rozdział VIII. Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego	
Położenie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przed ładowaniem	89
Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy ładowaniu	90
Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy strzelaniu	91
Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy zabezpieczeniu	92
Rozdział IX. Zacięcia pistoletu maszynowego	
Zasady zapobiegania i usuwania zacięć przy strzelaniu	93
Rozdział X. Zasady utrzymywania i obchodzenia się z pistoletem maszynowym	
Utrzymywanie i przechowywanie pistoletu maszynowego	97
Zasady rozkładania i składania pistoletu maszynowego	97
Przegląd pistoletu maszynowego	101
Sposób codziennego przeglądu pistoletu maszynowego przez strzelca	101
Przegląd pistoletu maszynowego w stanie złożonym	101
Przegląd pistoletu maszynowego w stanie rozłożonym	103
Czyszczenie i smarowanie pistoletu maszynowego	104
Rozdział XI. Przystrzeliwanie pistoletu maszynowego	107

CZĘŚĆ II. SPOSOBY I ZASADY STRZELANIA

Rozdział I. Sposoby strzelania z pistoletu maszynowego

Wskazówki ogólne	111
Sposoby strzelania leżąc	113
Postawa strzelecka leżąc	113
Składanie się i strzelanie w postawie leżąc	115
Przerwanie ognia	117
Postawa i strzelanie klęcząc	118
Postawy i strzelanie siedząc	120
Postawa i strzelanie stojąc	122
Strzelanie z podpórką i zza ukrycia	124
Postawy i strzelanie na nartach	127
Strzelanie w ruchu	130

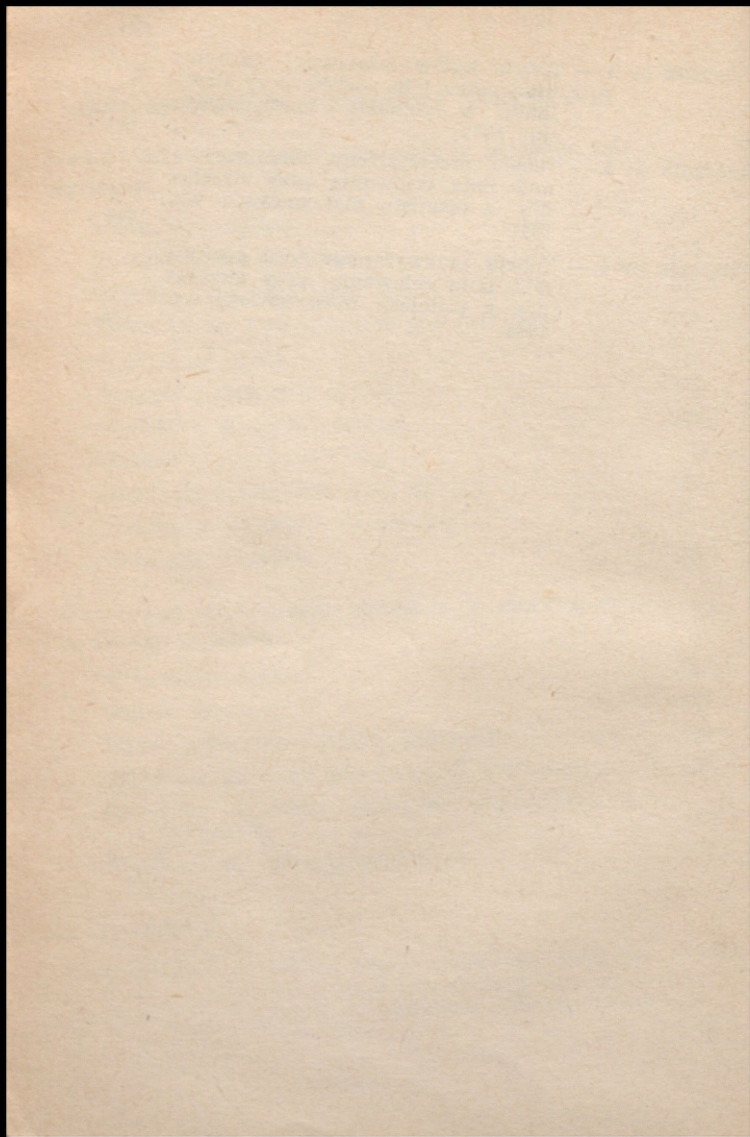
Rozdział II. Zasady strzelania z pistoletu maszynowego w walce

Wskazówki ogólne	131
Wybór celu	132
Wybór celownika i punktu celowania	133
Strzelanie do celów pojedynczych i grupowych	136
Strzelanie do celów chwilowo ukazujących się i ruchomych	137
Strzelanie do celów powietrznych	139

ZAŁĄCZNIKI:

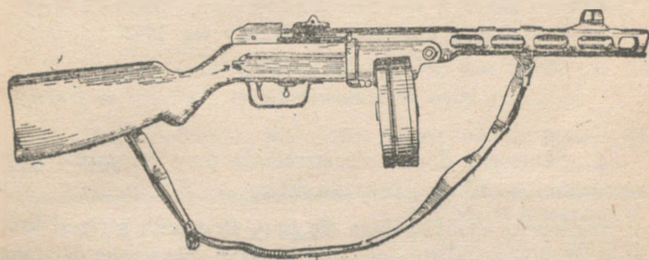
Załącznik nr 1 — Tabela kątów celowania, odchylenia i czasu lotu pocisku przy strzelaniu z pistoletu maszynowego wz. 1941	143
---	-----

Załącznik nr 2 — Tabela kątów celowania, odchylenia i czasu lotu pocisku przy strzelaniu z pistoletu maszynowego wz. 1943	144
Załącznik nr 3 — Tabela przewyższenia toru pocisku nad linią celowania przy strzelaniu z pistoletu maszynowego wz. 1941	145
Załącznik nr 4 — Tabela przewyższenia toru pocisku nad linią celowania przy strzelaniu z pistoletu maszynowego wz. 1943	146

**WŁAŚCIWOŚCI BOJOWE I PRZEZNACZENIE 7,62 mm
PISTOLETÓW MASZYNOWYCH wz. 1941 i wz. 1943**

1. Pistolet maszynowy służy do zwalczania nieprzyjaciela na bliskich odległościach. Do strzelania używa się nabojów pistoletowych wz. 1930.

Rys. 1. Pistolet maszynowy wz. 1941

2. Z pistoletu maszynowego wz. 1941 (rys. 1) strzela się ogniem ciągłym (seriami krótkimi po 3 — 6 strzałów i długimi po 15 — 20 strzałów) i ogniem pojedynczym przez zastosowanie przerywacza.

3. Pistolet maszynowy wz. 1943 (rys. 2 i 3) nie posiada przerywacza ognia i zasadniczo strzela się z niego

ogniem ciągłym, lecz dzięki zmniejszonej szybkostrzelności (około 600 strzałów na minutę) można z niego również strzelać ogniem pojedynczym, ściągając krótko język spustowy i zwalniając go natychmiast po naciśnięciu.

Rys. 2. Pistolet maszynowy wz. 1943
z kolbą złożoną

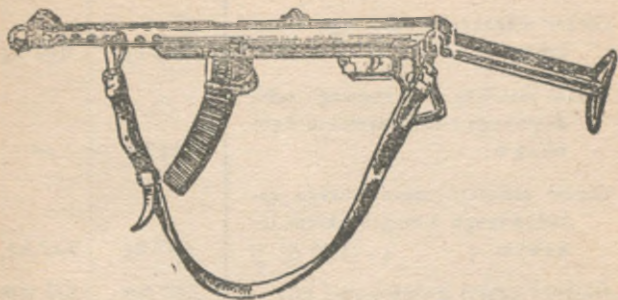
4. Skuteczna donośność strzelania przy celowniku przerytowanym — 200 m, przy zwykłym — 500 m.

Najlepsze wyniki osiąga się przy strzelaniu seriami krótkimi do 200 m, a długimi — do 100 m. Skuteczne działanie pocisku — do 800 m. Szybkość początkowa około 500 m/sek.

5. Teoretyczna szybkostrzelność pistoletu maszynowego wz. 1941 wynosi do 1000 strzałów na minutę, a wz. 1943 — 600. Szybkostrzelność praktyczna ogniem pojedynczym — do 30 strzałów na minutę, seriami krótkimi — do 70 strzałów na minutę, a długimi — do 100 strzałów na minutę.

6. Pistolet maszynowy wz. 1943 różni się od pistoletu maszynowego wz. 1941 budową oraz zewnętrznym wyglądem, gdyż ma rękojeść i kolbę składaną. W czasie marszu,

kolbę składa się na wierzeli komory zamkowej (rys. 2),
dla dogodniejszego noszenia go w położeniu bojowym.

Rys. 3. Pistolet maszynowy wz. 1943 z kolbą rozłożoną.

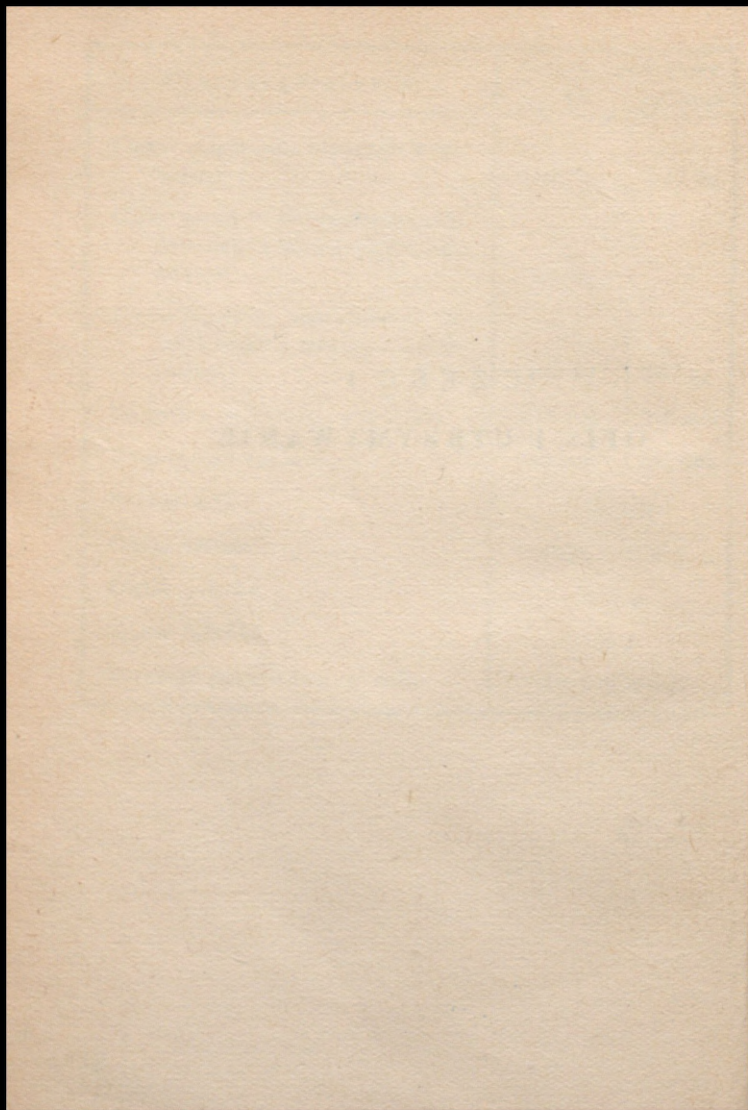
7. Pistolet maszynowy obu wzorów jest prosty w budowie i w użyciu oraz niezawodny w działaniu.

8. Dane dotyczące pistoletów maszynowych podaje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Pistolet maszynowy	
	wz. 1941	wz. 1943
Ciężar pistoletu maszynowego bez magazynka	3,5 kg	3,0 kg
Ciężar magazynka bębnowego bez naboji	1,150 kg	—
Ciężar magazynka bębnowego z nabojami	ok. 1,900 kg	—
Ciężar magazynka łukowego bez naboji	0,3 kg	0,3 kg

Wyszczególnienie	Pistolet maszynowy	
	wz. 1941	wz. 1943
Ciężar magazynka łukowego z nabojami	0,62 kg	0,62 kg
Ciężar pistoletu maszynowego załadowanego z magazynkiem bębnowym	5,4 kg	—
Ciężar pistoletu maszynowego załadowanego z magazynkiem łukowym	4,12 kg	3,62 kg
Długość części gwintowanej lufy	243 mm	223 mm
Długość linii celowniczej	365 mm	352 mm
Kaliber lufy	7,62 mm	
Ciężar naboju	10,2 — 11,0 g	
Ciężar pocisku	5,52 g	
Ciężar ładunku	0,6 g	
Szybkość początkowa pocisku	ok. 500 m/sek	

CZĘŚCI
OPIS I UTRZYMYWANIE

DZIAŁ I

7,62 MM PISTOLET MASZYNOWY WZ. 1941

ROZDZIAŁ I

BUDOWA PISTOLETU MASZYNOWEGO

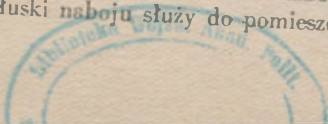
Opis części

9. Lufa (rys. 4) służy do nadania pociskowi kierunku lotu.

Rys. 4. Lufa: 1 — kołnierz, 2 -- wycięcie

Wewnątrz lufa ma przewód gwintowany, zakończony od tyłu komorą naboju. Przewód lufy ma cztery bruzdy, które służą do nadania pociskowi ruchu obrotowego podczas jego lotu. Odstęp między bruzdami nazywają się polami. Odległość między dwoma przeciwległymi polami (średnica) nazywa się kalibrem przewodu lufy (7,62 mm). Komora naboju o kształcie i wymiarach łuski naboju służy do pomieszczenia naboju.

Na zewnątrz lufa ma:

- wycięcie półokrągłe do umocowania lufy w jej osłonie;
- kołnierz, ograniczający ruch lufy przy wkładaniu jej na miejsce i przyjmujący uderzenie zamka podczas strzelania;
- rysę ustawczą (na kołnierzu), która podczas składania wskazuje prawidłowe ułożenie lufy w osłonie.

10. Osłona (rys. 5) służy do umocowania w niej lufy i połączenia jej z komorą zamkową.

Rys. 5. Osłona: 1 — osłabiacz odrzutu, 2 — muszka, 3 — przednie ucho do pasa, 4 — osłona lufy, 5 — otwór do osi łączącej, 6 — pokrywa komory zamkowej, 7 — celownik (przerzutowy), 8 — zatrzask pokrywy

Przednia część osłony tworzy osłonę lufy, tylna zaś pokrywę komory zamkowej.

1) Osłona lufy chroni lufę od uderzeń, a strzelca przed oparzeniem rąk podczas strzelania. Przednia część osłony lufy jest ścięta i tworzy osłabiacz odrzutu, który osłabiając odrzut pistoletu, zapewnia stateczne jego położenie, co zmniejsza rozrzut pocisków. Na wierzchu przedniej części osłony lufy znajduje się podstawa muszki, a z lewej jej strony — przednie ucho do pasa.

2) Muszka (rys. 6) służy do celowania. Wkręcona ona jest w osadę muszki, umieszczonej w jej podstawie. Muszkę osłania osłona muszki, która chroni ją od uszkodzeń.

Rys. 6. Muszka: 1 — osłona muszki, 2 — muszka, 3 — osada muszki

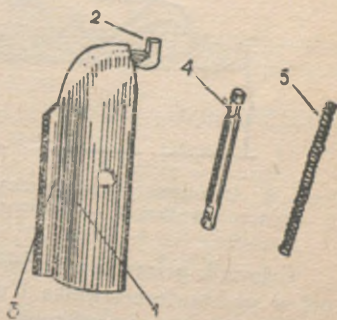
3) Pokrywa komory zamkowej ma:

a) osadę lufy z czopem do umocowania lufy i z otworem poprzecznym do osi łączącej;

b) z wierzchu otwór wyrzutowy do wyrzucania łusek;

c) z prawej strony wycięcie podłużne do przejścia rączki zamkowej z dwoma niedużymi wycięciami, które umożliwiają zabezpieczenie zamka w położeniu przednim i tylnym.

d) w tylnej części występ, który służy do prawidłowego ułożenia pokrywy komory zamkowej, przy łączeniu jej z komorą zamkową

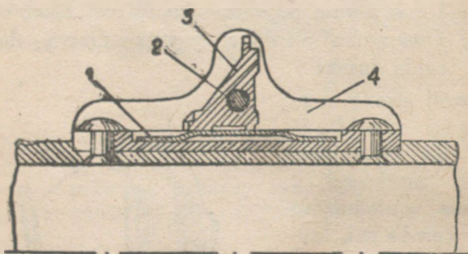
Rys. 7. Zatrzask pokrywy: 1 — kadłub zatrzasku, 2 — ząb, 3 — gniazdo do sprężyny, 4 — kolek, 5 — sprężyna

- dwie opory boczne, które ograniczają ruch kadłuba zatrzasku do przodu;
- dwa otwory do kołka zatrzasku.

4) Zatrzask pokrywy (rys. 7) służy do połączenia komory zamkowej z jej pokrywą i składa się on z kadłuba, sprężyny i kołka.

Kadłub zatrzasku ma ząb, który przy zamkniętym pistolecie maszynowym mieści się w swym gnieździe w komorze zamkowej. Ponadto ma gniazdo do pomieszczenia sprężyny zatrzasku i dwa boczne otwory do przejścia kołka zatrzasku.

5) Celownik przerzutowy (rys. 8) przeznaczony jest do strzelania na 100 i 200 m i w związku z tym na jednym jego ramieniu jest cyfra 10 a na drugim 20.

Rys. 8. Celownik przerzutowy: 1 — sprężyna celownika, 2 — oś celownika, 3 — celownik, 4 — podstawa celownika

Celownik przerzutowy obraca się na swej osi, umocowanej w podstawie celownika i utrzymuje się w nadanym położeniu za pomocą sprężyny.

Pistolety maszynowe starej produkcji zaopatrzone są w celownik zwykły (krzywiznowy), składający się z podstawy celownika, ramienia celownika ze sprężyną, osi i suwaka z zaciskami i sprężynami (rys. 9).

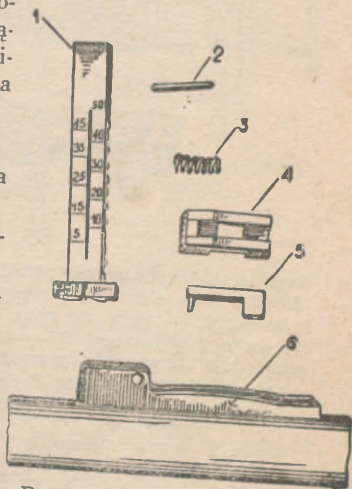
Budowa celownika zwykłego pistoletu maszynowego jest taka sama jak celownika karabinka z tą różnicą, że

- 1) podziałka jest tylko do 50 (500 m) co każde 50 m;
- 2) nacięcia na ramieniu celownika (do utrzymania suwaka w nadanym mu położeniu) są tylko na jego prawym boku.

11. Komora zamkowa (rys. 10) służy do połączenia zasadniczych części pistoletu maszynowego i nadania kierunku ruchu zamka.

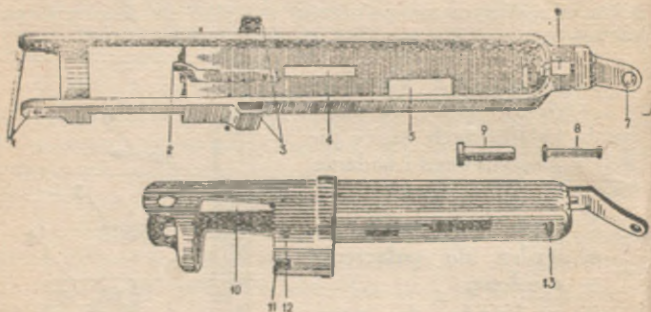
Komora zamkowa ma:

- a) ucha do połączenia z osłoną,
- b) gniazdo do magazynka,
- c) gniazdo do zatrzasku magazynka,
- d) obsadę do połączenia z przednią częścią łoża i z komorą spustową,
- e) w dole dwa okna (przednie — do przerywacza, tylne — do zaczepu zamkowego spustowej) i otwór owalny do występu komory spustowej,
- f) w tylnej ścianie gniazdo do opory tylnej żerdzi sprężyny powrotnej,
- g) w części tylnej ogon (występ ogonowy), który ma okno do przejścia zęba zatrzasku pokrywy komory zamkowej i otwór do wkrętu głównego.

Rys. 9. Celownik zwykły:
 1 — ramię celownika, 2 —
 oś ramienia, 3 — sprężyna,
 4 — suwak, 5 — zacisk su-
 waka, 6 — podstawa ce-
 lownika

- h) wewnątrz wyrzutnik, który służy do wyrzucenia łuski,
 i) w dole zatrzask magazynka ze sprężyną.

Rys. 10. Komora zamkowa: 1 — ucha, 2 — wyrzutnik, 3 — obsada, 4 — okno przerywacza, 5 — okno do zaczepu zamkowego, 6 — okno do zęba zatrzasku pokrywy, 7 — otwór do wkrętu głównego, 8 — zatrzask osi łączącej, 9 — oś łącząca, 10 — gniazdo magazynka, 11 — gniazdo zatrzasku magazynka, 12 — otwór osi zatrzasku magazynka, 13 — otwór owalny

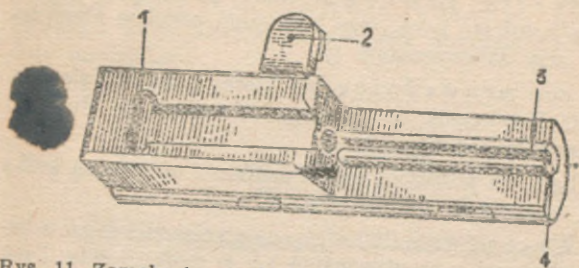
Zatrzask magazynka ze sprężyną służy do umocowania magazynka w jego gnieździe w komorze zamkowej.

Zatrzask magazynka ma:

- ścięcie górne do utrzymania magazynka,
- gniazdo do sprężyny,
- otwór do osi,
- dźwignię do przesunięcia palcem zatrzasku przy odłączaniu magazynka.

12. Zamek (rys. 11) służy do podania naboju z dołownika magazynka do komory nabojowej, zamykania przewodu lufy przy strzale, dania strzału i wyciągnięcia łuski.

Składa się on z trzonu zamkowego, iglicy, wyciągu ze sprężyną i rączki zamkowej z bezpiecznikiem.

Rys. 11. Zamek: 1 — ząb zaczepowy, 2 — rączka zamkowa, 3 — rowek wyrzutnika, 4 — czółko zamka

- 1) Trzon zamkowy ma:
 - a) czółko do pomieszczenia dna łuski;
 - b) otwór do grotu iglicznego;
 - c) gniazda do wyciągu i jego sprężyny;
 - d) w dole wycięcie do przejścia zamka przy wstawieniu magazynku; w wycięciu są dwa wypusty, które tworzą rowek podłużny do przejścia wyrzutnika przy ruchu zamka; przednia część wypustów tworzy podajnik;
 - e) w środkowej części od dołu — przepust do zaczepu zamkowego, którego tylna krawędź służy jako ząb zaczepowy;
 - f) po obu bokach — wyżłobienia do zbierania nadmiernego smaru;
 - g) w części tylnej — ścięcie poprzeczne w celu uniknięcia uderzeń zamka o kołek zatrasku pokrywy komory zamkowej, przy cofaniu się zamka w położenie tylne;
 - h) z prawej strony — rączka z bezpiecznikiem;

i) w części zgrubionej — przewód do żerdzi ze sprężyną powrotną.

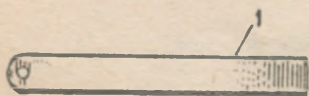
2) Rączka zamkowa służy do odprowadzenia zamka w położenie tylne, przy ładowaniu pistoletu maszynowego i przy zabezpieczaniu go.

Ma ona prowadnicę, po której przesuwa się bezpiecznik. Bezpiecznik ze sprężyną i tłoczkiem — służy do zabezpieczenia pistoletu.

3). Iglica połączona jest z zamkiem za pomocą kołka i służy do zbijania spłonki.

4) Wyciąg (rys. 12) służy do wyciągania łusek z komory nabojoyej oraz utrzymania ich w czółtku zamka i posiada:

a) pazur, który chwyta za kryzę łuski,

b) występy wodzące do płaszczyzny z zamkiem,

c) płaszczyznę, na którą działa sprężyna wyciągu,

d) występy do umożliwienia wyskakiwania sprężyny,

Rys. 12. Wyciąg i jego sprężyna: 1 — sprężyna wyciągu, 2 — wyciąg

e) wycięcie do przejścia wybijaka przy odłączaniu sprężyny.

5) Sprężyna wyciągu służy do utrzymania wyciągu. Na tylnym końcu sprężyny jest otwór — do wkładania wybijaka przy rozkładaniu.

6) Urządzenie powrotne (rys. 13) składa się ze sprężyny powrotnej, jej żerdzi i zderzaka.

7) Żerdź sprężyny powrotnej uniemożliwia zginanie się sprężyny powrotnej w czasie działania pistoletu.

Na tylnym jej końcu, na stałe umocowana jest tylna opora sprężyny, a na przedni koniec nałożona jest przednia opora sprężyny powrotnej. Przedni koniec żerdzi jest rozklepany, tworząc główkę żerdzi, która służy do utrzymania przedniej opory sprężyny powrotnej.

Rys. 13. Urządzenie powrotne: 1 — sprężyna powrotna z żerdzią, 2 — zderzak

8) Sprężyna powrotna służy do przesuwania zamka w położenie przednie i nakłada się ją na jej żerdź.

9) Zderzak przyjmuje na siebie uderzenie zamka przy jego odejściu w tylne położenie chroniąc w ten sposób zamek i komorę zamkową.

Zderzak ma: otwór do przejścia żerdzi sprężyny powrotnej i wycięcie do kołka zatrzasku pokrywy komory zamkowej.

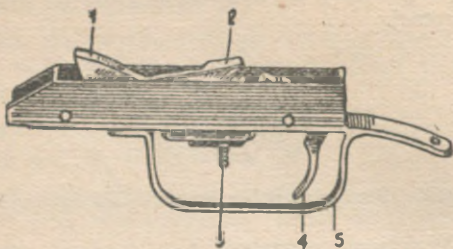
13. Mechanizm spustowy (rys. 14) służy do prowadzenia ognia pojedynczego i ciągłego. Składa się on z komory spustowej ze sprężyną, spustu ze sprężyną, zaczepu spustowego ze sprężyną, przerywacza i obsady przerywacza.

1) Komora spustowa służy do pomieszczenia w niej mechanizmu spustowego.

Komora spustowa ma:

a) występy przednie do połączenia z komorą zamkową;

- b) otwory do osi spustu i dźwigni spustowej;
- c) w tylnej w górnej części — występ do połączenia z komorą zamkową;

Rys. 14. Mechanizm spustowy: 1 — przerywacz, 2 — dźwignia spustowa, 3 — ramię przełącznika, 4 — język spustowy, 5 — kabłąk

d) w dole:

- ogon z otworem do wkrętu głównego, za pomocą którego komora spustowa łączy się z łożem;
- kabłąk, który chroni język spustowy i przełącznik przed przypadkowymi uderzeniami;
- prowadnicę przełącznika do nadania kierunku ruchu i utrzymania przełącznika w nadanym mu położeniu;

e) na dnie komory:

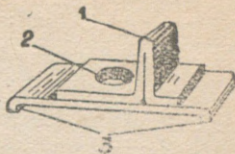
- dwa okna: jedno do spustu, a drugie do sworznia przełącznika;
- dwa gniazda: jedno do sprężyny spustu, drugie zaś do sprężyny dźwigni spustowej.

Na części przedniej kadłuba komory spustowej wytłoczony jest numer pistoletu maszynowego.

2) Przełącznik (rys. 15) służy do ustawienia przewracza na ogień pojedynczy i ciągły.

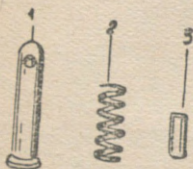
Przełącznik ma:

- ramię radełkowane do przesuwania go palcami;
- otwór o dwóch średnicach do sworznia przełącznika z kołkiem oraz
- przednią i tylną oporę.

Rys. 15. Przełącznik: 1 — ramię przełącznika, 2 — gniazdo do sworznia przełącznika, 3 — opory

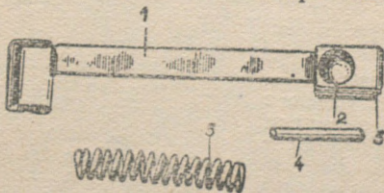
W celu prowadzenia ognia ciągłego, przełącznik należy przesunąć w przód do oporu a do ognia pojedynczego — w tył do oporu.

Rys. 16. Sworzeń przełącznika: 1 — sworzeń przełącznika, 2 — sprężyna sworznia, 3 — kołek

3) Sworzeń przełącznika (rys. 16) służy do utrzymania przełącznika w nadanym położeniu i ma: główkę do oparcia sprężyny i otwór do kołka oraz sprężynę przełącznika, która utrzymuje go w położeniu górnym.

4) Dźwignia spustowa (rys. 17) służy do utrzymania zamka na zaczepie zamkowym i ma:

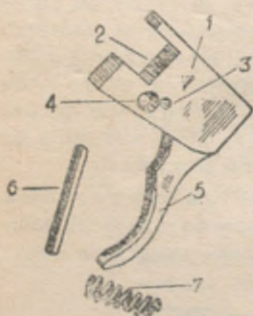

Rys. 17. Dźwignia spustowa: 1 — dźwignia spustowa, 2 — gniazdo do sprężyny, 3 — ząb, 4 — kołek, 5 — sprężyna dźwigni spustowej

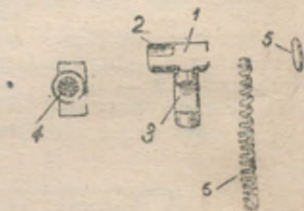
- a) w części przedniej — piętę z otworem do osi dźwigni,
 b) w części tylnej:
 — w górze — zaczep zamkowy;
 — w dole — ząb do połączenia z zaczepem spustowym i gniazdo do sprężyny.

5) Sprężyna dźwigni spustowej służy do utrzymania zaczepu zamkowego w położeniu górnym.

6) Spust (rys. 18) służy do obniżenia tylnej części dźwigni spustowej za pomocą zaczepu spustowego. Spust ma główkę i język spustowy. W przedniej części główki spustu znajduje się wycięcie z gniazdem do zaczepu spustowego i jego sprężyny; z boków — dwa otwory: mały — do kołka zaczepu spustowego, a duży — do osi spustu.

Rys. 18. Spust: 1 — główka, 2 — wycięcie z gniazdem do zaczepu spustowego, 3 — otwór do kołka, 4 — otwór do osi, 5 — język spustowy, 6 — oś spustu, 7 — sprężyna spustu

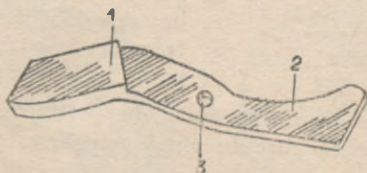
Rys. 19. Zaczep spustowy (widok z dołu): 1 — część prostokątna, 2 — część zaokrąglona, 3 — wycięcie do kołka, 4 — gniazdo do sprężyny, 5 — kołek, 6 — sprężyna spustowego

7) Zaczep spustowy (rys. 19) służy do wyprowadzenia zaczepu zamkowego dźwigni spustowej spod zęba zaczepowego zamka i razem z przerywaczem zapewnia prowadzenie ognia pojedynczego.

Zaczep spustowy ma:

- a) z lewej strony — część prostokątną, która działa na ząb dźwigni spustowej;
- b) z prawej strony — część owalną, na którą działa przerywacz przy strzelaniu ogniem pojedynczym;
- c) w dole — wycięcie na kołek, który ogranicza wyjście zaczepu spustowego z główki spustu;
- d) wewnątrz — gniazdo do sprężyny.

8) Sprężyna zaczepu spustowego utrzymuje zaczep w położeniu przednim.

Rys. 20. Przerywacz: 1 — ramię przednie, 2 — ramię tylne, 3 — otwór do osi

9) Przerywacz (rys. 20) służy do odłączenia zaczepu spustowego od dźwigni spustowej przy strzelaniu ogniem pojedynczym.

Przerywacz ma:

- a) ramię przednie, na które działa dolna płaszczyzna zamka przy jego ruchu do przodu.
- b) ramię tylne, które ma dwa skosy: górny i dolny; górny skos odprowadza zaczep spustowy w położenie tylne, a dolny utrzymuje zaczep spustowy w położeniu tylnym, do chwili zaprzestania nacisku na język spustowy,

c) otwór do osi.

10) Obsada przerywacza (rys. 21) służy do połączenia przerywacza z przełącznikiem i do nadania kierunku ruchu przerywacza.

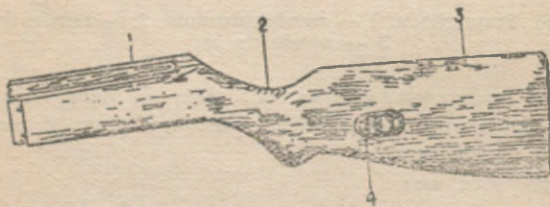
Obsada przerywacza ma:

Rys. 21. Obsada przerywacza: 1 — ucha z otworem do osi, 2 — prawa ścianka, 3 — występ, 4 — gniazdo z otworem do sworznia przełącznika

- a) ucha, które tworzą gniazdo do przerywacza;
- b) otwór do osi;
- c) występ, do nadania kierunku obsady przerywacza przy przesuwaniu jej w komorze spustowej;
- d) gniazdo z otworem, do przejścia sworznia przełącznika i oparcia dolnego końca jego sprężyny.

14. Łoże (rys. 22) służy do połączenia części i do wygodnego użycia pistoletu maszynowego.

Rys. 22. Łoże: 1 — łożo właściwe, 2 — szyjka, 3 — kolba, 4 — tylne ucho do pasa

1) Łoże właściwe ma:

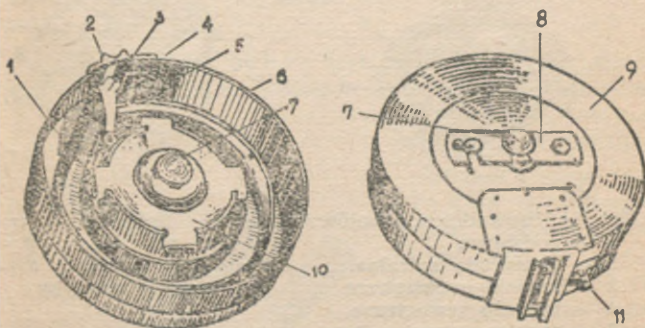
— wycięcie podłużne, w którym mieści się w górze komora zamkowa, a w dole komora spustowa;

— w przodzie ścieżca, które wchodzą w osadę komory zamkowej;

— na szyjce gniazdo do wkrętu głównego.

2) Kolba ma wycięcie na tylne ucho do pasa i metalowy trzewik z pokrywą, która zamyka pustą część łoża (gniazdo na przybory), gdzie układa się przybory do czyszczenia.

15. Magazynek bębnowy (rys. 23) służy do umieszczenia 71 naboji. Składa się on z pudełka, pokrywy magazynka, prowadnicy nabojów, bębna, sprężyny, donośnika z wkrętem, zatrzasku bębna z nakrętką i sprężyną.

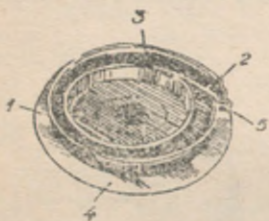
Rys. 23. Magazynek bębnowy: 1 — prowadnica nabojów, 2 — wyłaz nabojowy, 3 — donośnik, 4 — opora nabojowa, 5 — opora zaczepu prowadnicy, 6 — pudełko, 7 — zatrzask bębna, 8 — zasuwka, 9 — pokrywa, 10 — bęben, 11 — ucho

1) Pudełko ma: oś, oporę nabojową, wyłaz nabojowy z oporami do skierowania naboju do komory nabojowej, poza tym posiada zaczep magazynka z wycięciem do połączenia z zatrzaskiem bębna przy ładowaniu pistoletu maszynowego i ucho do sznurka, w celu przymocowania magazynka do pasa.

2) Pokrywa służy do zamknięcia pudełka. Ma ona zasuwkę, czopy zasuwki i otwór do główki zatrzasku bębna.

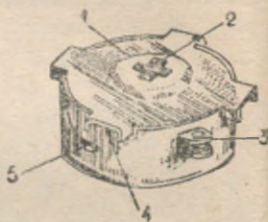
3) Prowadnica nabojów (rys. 24) służy do pomieszczenia naboju i skierowania ich do wyłazu naboje-owego pudełka.

Do podstawy prowadnicy nabojów przymocowana jest przegroda spiralna, która tworzy dwa korytka — wewnętrzne i zewnętrzne, gdzie mieszczą się naboje.

Rys. 24. Prowadnica nabojów:

- 1 — podstawa,
- 2 — przegroda spiralna,
- 3 — korytka wewnętrzne,
- 4 — korytka zewnętrzne,
- 5 — występ ograniczający

Rys. 25. Bęben: 1 — pokrywa, 2 — otwór, 3 — ucha, 4 — uchwyty, 5 — zaczep sprężyny

4) Bęben (rys. 25) służy do pomieszczenia i napinania sprężyny. Z wierzchu przykryty jest pokrywą.

Pokrywa bębna ma:

- cztery uchwyty, dla oparcia palców ręki przy obracaniu bębna;
- otwór w kształcie krzyża — do przejścia osi magazynka, która ma cztery wycięcia. W wycięcia te wchodzi zęby zatrzasku.

Na ściance bębna są ucha do umocowania donośnika.

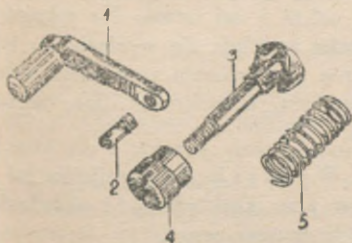
5) Sprężyna magazynka (rys. 26) służy do obracania bębna i donoszenia naboju. Na obu końcach sprężyny są gniazda zaczepowe do połączenia z zaczepem osi i z zaczepem ścianki bębna.

6) Donośnik (rys. 27) składa się z ramienia i popychacza naboju. Na ramieniu znajduje się gniazdo do połączenia donośnika z uchami bębna, za pomocą wkrętu. Popychacz naboju służy do popychania naboju.

Rys. 26. Sprężyna magazynka

7) Zatrzask bębna (rys. 27) służy do utrzymania bębna w nadanym mu położeniu przy ładowaniu i do przymocowania pokrywy magazynka do pudełka.

Rys. 27. Donośnik: 1 — donośnik, 2 — wkręt donośnika, 3 — zatrzask bębna, 4 — nakrętka zatrzasku, 5 — sprężyna zatrzasku

Zatrzask bębna ma główkę z czterema zębami. Zatrzask przechodzi przez oś magazynka i zamocowuje się nakrętką; w położeniu zamkniętym utrzymuje się za pomocą sprężyny.

16. Oprócz magazynka bębnowego, na uzbrojeniu znajduje się magazynek łukowy (rys. 28).

Magazynek łukowy składa się z pudełka, nasady, która tworzy wyłaz naboju, donośnika, sprężyny donośnika i dna magazynka.

2) Łuska służy do umieszczenia ładunku prochowego oraz połączenia części składowych naboju. Łuska ma szyjkę do połączenia z pociskiem, stożek przejściowy i tułów do pomieszczenia ładunku prochowego. W dnie łuski znajduje się: gniazdo do spłonki, kowadełko, na którym grot igliczny zbija spłonkę i dwa otwory zapałowe, przez które przedostaje się płomień od zbitej spłonki do ładunku prochowego. Ponadto dno łuski ma kryzę, za którą pazur wyciągu wyciąga łuskę (nabój) z komory naboju.

3) Ładunek prochowy, z prochu bezdymnego wypełnia tułów łuski.

4) Spłonka służy do zapalenia ładunku prochowego w naboju; w niej się mieści masa zapłonowa, przykryta cynfolią w kształcie krążka.

20. Nabój szkolny służy do sprawdzenia działania części pistoletu maszynowego oraz do nauki ładowania. Jest to rozbrojony nabój bojowy, w którym ładunek prochowy zastąpiony jest piaskiem lub trocinami, a spłonka jest zbita.

Dla odróżnienia od naboju bojowego, łuska naboju szkolnego pomalowana jest na kolor czarny.

ROZDZIAŁ II

DZIAŁANIE CZĘŚCI I MECHANIZMÓW PISTOLETU MASZYNOWEGO

Położenie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przed ładowaniem

21. Części i mechanizmy pistoletu maszynowego przed ładowaniem znajdują się w następującym położeniu:

1) Zamek pod działaniem sprężyny powrotnej znajduje się w położeniu przednim, a jego przednia płaszczyzna opiera się o tylne ścięcie lufy.

2) Wyciąg, pod działaniem swej sprężyny, przyciśnięty jest do trzonu zamkowego.

3) Ząb wyrzutnika znajduje się w tylnej części podłużnego rowka zamka.

4) Bezpiecznik przesunięty jest w lewo i znajduje się przednim wycięciu pokrywy komory zamkowej.

5) Sprężyna powrotna znajduje się w najmniejszym napięciu; jeden jej koniec opiera się o oporę tylną na żerdzi, która mieści się w swym gnieździe w komorze zamkowej, drugi zaś koniec — o oporę przednią umieszczoną w przedzie zamka.

6) Przełącznik ustawiony jest na ogień pojedynczy, ramie przełącznika odciągnięte w tył do oporu, tylna opora przełącznika opiera się o tylne ścięcie prowadnicy przełącznika.

7) Język spustowy podany do przodu, a główka spustu podniesiona do góry.

8) Zaczep spustowy jest nieco podany w dół i swą zaokrągloną częścią opiera się o górny skos tylnego ramienia przerywacza.

Przednie ramie przerywacza, pod działaniem dolnej płaszczyzny zamka, jest opuszczone w dół. Zaczep zamkowy dźwigni spustowej podniesiony jest do góry i znajduje się wewnątrz komory zamkowej z tyłu zamka, a ząb dźwigni spustowej znajduje się poniżej zaczepu spustowego.

U w a g a: Jeżeli przy takim położeniu nacisnąć na język spustowy, to zaczep zamkowy dźwigni spustowej nie zostanie opuszczony, gdyż zaczep spustowy, ślizgając się po skosie tylnego ramienia przerywacza, wejdzie w wycięcie główki spustu i nie zaczepi o ząb dźwigni spustowej.

Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego podczas ładowania

22. W celu załadowania pistoletu maszynowego należy

- 1) Włożyć naładowany magazynek wylazem naboju do gniazda w komorze zamkowej w ten sposób, aby zatrzask zaskoczył w wycięcie zaczepu magazynka.
- 2) Przesunąć bezpiecznik w prawo do oporu, ażeby zwolnić zamek.
- 3) Ujmując prawą ręką za rączkę zamkową, odciągnąć zamek do tyłu.
- 4) Puścić rączkę zamkową; przy tym zamek przesunie się nieco do przodu i zaczepi się o zaczep zamkowy.

Przy cofaniu zamka do tyłu sprężyna powrotna zostaje napięta, rowek zamka ślizga się po główce wyrzutnika a przedni koniec żerdzi sprężyny powrotnej wychodzi z przewodu zamkowego. Gdy tylko przednia płaszczyzna zamka minie tylną ściankę magazynka, kolejny nabój pod działa

niem sprężyny magazynka, podnosi się do góry i staje na przeciw komory nabojojowej.

Zamek przy dalszym cofaniu się, naciska na dźwignię spustową i opuszcza w dół zaczep zamkowy, a przednie ramię przerywacza zwalnia się spod nacisku dolnej płaszczyzny zamka. Zaczep spustowy, pod działaniem swej sprężyny, przesuwają się do przodu i częścią zaokrągloną opuszcza w dół tylne ramię przerywacza, podnosząc jego ramię przednie.

Gdy tylko ząb zaczepowy zamka minie zaczep zamkowy dźwigni spustowej — dźwignia spustowa, pod działaniem swej sprężyny, podnosi się do góry, jej zaczep zamkowy maskakuje przed ząb zaczepowy zamka, a ząb dźwigni spustowej staje pod główką zaczepu spustowego.

Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy strzelaniu ogniem pojedynczym

23. Do strzelania ogniem pojedynczym należy:

- 1) Postawić przełącznik na ogień pojedynczy. W tym celu należy odciągnąć go w tył do oporu.
- 2) Nacisnąć palcem na język spustowy.

Przy naciśnięciu na język spustowy spust, obracając się na swej osi, ściska swą sprężynę i opuszcza w dół zaczep spustowy. Zaczep spustowy naciska na ząb dźwigni spustowej, wyprowadzając zaczep spustowy spod zęba zaczepowego zamka. Zamek zostaje zwolniony i pod działaniem sprężyny powrotnej posuwają się do przodu. Przy ruchu zamka w przód, prawa strona dolnej jego płaszczyzny ślizga się po powierzchni przedniego ramienia przerywacza i opuszcza je w dół. Przerywacz, obracając się na swojej osi, górnym bokiem ramienia tylnego odprowadza do tyłu zaczep spustowy i rozłącza go z zębem dźwigni spustowej. Zaczep zamkowy pod działaniem sprężyny dźwigni spustowej podnosi się do góry.

Zamek idąc do przodu zabiera kolejny nabój z wylazu nabojeowego magazynka i podaje go do komory nabojeowej.

Pazur wyciągu zaskakuje za kryzę łuski, a dno łuski wchodzi w czółko zamka. Grot igliczny zbija spłonkę — następuje strzał.

Pod działaniem gazów prochowych pocisk wrzyna się w gwint przewodu lufy, a zamek, jednocześnie z ruchem pocisku do przodu, zaczyna odchodzić do tyłu. Ponieważ jednak ciężar zamka wielokrotnie jest większy od ciężaru pocisku, oprócz tego sprężyna powrotna podpira zamek, wskutek tego szybkość ruchu zamka w stosunku do szybkości ruchu pocisku jest tak mała, że w czasie przelotu pocisku przez przewód lufy zamek bardzo nieznacznie cofnie się do tyłu, a w związku z tym w dalszym ciągu będzie zamykał komorę nabojeową, przeciwdziałając przedostawaniu się gazów do tyłu w momencie strzału.

Gdy pocisk opuści przewód lufy, zamek, pod działaniem gazów prochowych na dno łuski, gwałtownie cofa się do tyłu, ściskając sprężynę powrotną. W tym czasie pazur wyciągu wyciąga łuskę z komory nabojeowej.

Łuska cofając się wraz z zamkiem do tyłu, napotyka na swej drodze wyrzutnik, który uderza o dno łuski i wyrzuca ją przez otwór wyrzutowy w pokrywie komory zamkowej.

Sprężyna magazynka, działając na donośnik, podaje kolejny nabój i stawia go na drodze posuwania się zamka naprzeciw komory nabojeowej.

Zamek, odchodząc do tyłu, dolną swą powierzchnią ślizga się po dźwigni spustowej i opuszcza zaczep zamkowy w dół. Gdy tylko ząb zaczepowy zamka minie zaczep zamkowy, ten ostatni pod działaniem sprężyny dźwigni spustowej podnosi się i wchodzi do swego przepustu w zamku.

Zamek pod działaniem siły odrzutu ściska sprężynę powrotną tak długo, dopóki nie uderzy o zderzak, po czym

pod działaniem sprężyny powrotnej przesunie się nieco do przodu i zatrzyma się, zaczepiając się swym zębem zaczepowym o zaczep zamkowy dźwigni spustowej.

W celu dania następnego strzału należy:

1) Zwolnić język spustowy.

Przy tym główka spustu pod działaniem sprężyny spustu unosi się do góry; zaczep spustowy ślizga się po skosach przerywacza, opuszcza jego ramię tylne, jednocześnie podnosząc przednie, wychodzi ze swego gniazda w spuście i zaskakuje za ząb dźwigni spustowej.

2) Nacisnąć na język spustowy.

Działanie części będzie takie same jak przy pierwszym strzale.

Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy strzelaniu ogniem ciągłym

24. Do strzelania ogniem ciągłym należy:

1) Postawić przełącznik na ogień ciągły, odciągając go do przodu.

Przy tym przerywacz wraz ze swą obsadą przesunie się do przodu, tylne ramię przerywacza odchodzi od zaczepu spustowego, a przednie jego ramię opuści się w dół.

2) Nacisnąć palcem na język spustowy.

Przy tym język spustowy, obracając się na swej osi, opuszcza zaczep spustowy, który naciskając na ząb dźwigni spustowej, wyprowadza zaczep zamkowy spod zęba zaczepowego zamka.

Zamek pod działaniem sprężyny powrotnej posuwa się do przodu, zabiera z magazynka kolejny nabój i podaje go do komory nabojoyej.

W związku z tym, że przerywacz ze swą obsadą został przesunięty w przód i cofnął się od zaczepu spustowego, a przednie ramię przerywacza zostało opuszczone w dół, to

zamek przy ruchu w przód nie napotyka na przednie ramię przerywacza i dlatego też zaczep zamkowy będzie opuszczony tak długo, jak długo naciska się na język spustowy.

Pazur wyciągu zaskakuje za kryzę łuski. Dno łuski wchodzi w czółko zamka. Grot igliczny zbija spłonkę — następuje strzał.

Po strzale zamek pod działaniem gazów prochowych odchodzi do tyłu, sprężyna powrotna ściska się, łuska natknąwszy się na wyrzutnik zostaje wyrzucona przez otwór wyrzutowy w pokrywie komory zamkowej.

Zamek cofa się aż do chwili uderzenia o zderzak, po czym pod działaniem sprężyny powrotnej posuwa się do przodu, zabiera z magazynka kolejny nabój, podaje go do komory nabojoyej, grotem zbija spłonkę i następuje strzał.

Ogień ciągły trwa tak długo, dopóki naciska się na język spustowy i dopóki w magazynku są naboje.

W pierwszym wypadku zamek zatrzyma się na zaczepie zamkowym dźwigni spustowej, a w drugim — zamek pozostanie w przednim położeniu.

ROZDZIAŁ III

ZACIĘCIA PISTOLETU MASZYNOWEGO

Zasady zapobiegania i usuwania zacięć przy strzelaniu

25. Pistolet maszynowy, przy starannym utrzymywaniu i prawidłowym obchodzeniu się z nim, jest bronią pewną i niezawodną.

Jednakże przy dłuższym użyciu, wskutek naturalnego zużycia części, zabrudzenia mechanizmów i urządzeń lub nieostrożnego obchodzenia się z pistoletem, mogą powstać niesprawności uniemożliwiające normalne działanie części i powodujące zacięcia przy strzelaniu.

26. Większość zacięć przy strzelaniu z pistoletu maszynowego można łatwo usunąć przez przeładowywanie odciągając zamek w tylne położenie.

W odróżnieniu od innych rodzajów broni maszynowej w pistolecie maszynowym przy niedomkniętym zamku, gdy w komorze nabożowej znajduje się nabój, kategorycznie zabrania się podawania zamka do przodu, gdyż przy tym może nastąpić strzał.

27. W celu uniknięcia zacięć przy strzelaniu należy:

1) Ścisłe przestrzegać przepisów przechowywania, rozładunku i składania, czyszczenia i smarowania oraz przeglądu pistoletu maszynowego.

2) Przed ładowaniem dokładnie przeglądać naboje; magazynki ładować tylko dobrymi i czystymi nabojami;

3) W walce, w czasie strzelania, na ćwiczeniach i w marszu strzec pistolet maszynowy przed zabrudzeniem i uderzeniem.

4) Przy silnym natężeniu ognia, po oddaniu 150—200 strzałów, należy robić nieduże przerwy w strzelaniu w celu ochłodzenia lufy; przecierać i smarować komorę nabojową lub górny nabój w magazynku.

5) Przy dłuższym strzelaniu, po 500—1000 strzałach częściowo rozłożyć pistolet maszynowy, usunąć z części trących osad prochowy i zgęszczony smar, lekko nasmarować je i ponownie złożyć pistolet.

Jeżeli położenie bojowe nie zezwala na rozkładanie pistoletu maszynowego, należy wyjąć magazynek, postawić przłącznik na ogień ciągły i przez otwór wyrzutowy obficie zmoczyć zamek naftą lub olejem wrzecionowym; następnie nacisnąć na język spustowy i kilkakrotnie odciągnąć zamek w tylne położenie, aby rozrzedzić smar i osad prochowy.

28. Charakterystyczne zacięcia, ich przyczyny i sposoby ich usunięcia.

Z a c i ę c i a	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
1. Niewypał Strzał nie nastąpił. Zamek pozostał w przednim położeniu.	Wadliwy nabój. Zabrudzenie części ruchomych. Złamanie lub zużycie grotu iglicznego.	Przeładować pistolet maszynowy strzelać w dalszy ciąg. Przeczyścić pistolet maszynowy. Odesłać pistolet maszynowy do warsztatu rusznikarskiego w celu zamiany niezdatnych lub złamanych części.

Z a c i ę c i a	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
<p>2. Części ruchome nie dochodzą w przednie położenie.</p> <p>Strzał nie nastąpił. Zamek nie doszedł całkowicie w przednie położenie</p>	<p>Zabrudzenie pistoletu maszynowego. Gęsty smar na częściach trących się. Osłabiona lub złamana sprężyna powrotna.</p> <p>Zgięty wyrzutnik lub pocięte zacięcia opory naboju przy wyłazie magazynka.</p>	<p>Nie podawać zamka do przodu.</p> <p>Odciągnąć zamek za rączkę do tyłu i zabezpieczyć, po czym wyjąć magazynek.</p> <p>W wypadku zabrudzenia pistoletu maszynowego lub przy nadmiarze gęstego smaru, należy wyjąć zamek, przetrzeć go i jego komorę; części te lekko nasmarować i strzelać w dalszym ciągu.</p> <p>Niesprawny magazynek zamienić zapasowym. Zgięty wyrzutnik — pistolet maszynowy odesłać do warsztatu rusznikarskiego.</p>
<p>3. Pominięcie naboju.</p> <p>Strzał nie nastąpił, zamek w przednim położeniu. W komorze naboju brak naboju.</p>	<p>Zaklinowanie przewodnicy naboju lub donośnika w pudełku magazynka. Pudełko magazynka pocięte.</p>	<p>Przeladować pistolet maszynowy i strzelać w dalszym ciągu.</p> <p>Przy powtórzeniu zacięcia zamienić magazynek; niesprawny magazynek odesłać do warsztatu rusznikarskiego.</p>
<p>4. Oplwanie się naboju o tylne ścieżkę lufy.</p> <p>Strzał nie nastąpił. Zamek nie doszedł</p>	<p>Pokrzywione opory naboju przy wyłazie magazynka. Słabsza sprężyna magazynka.</p>	<p>Nie podawać zamka do przodu.</p> <p>Przeladować pistolet maszynowy; w tym celu odciągnąć</p>

Zacięcia	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
<p>do przedniego położenia. Nabój nie został podany do komory naboju</p>		<p>zamek do tyłu i zabezpieczyć go, wyjąć magazynek, usunąć z magazynka skręcony nabój, wstawić z powrotem magazynek i strzelać w dalszym ciągu.</p> <p>Jeżeli zacięcie powtarza się, zamienić magazynek, a niesprawny odesłać do warsztatu rusznikarskiego.</p>
<p>5. Niewyrzucenie łuski. Strzał nie nastąpił. Zamek nie doszedł do przedniego położenia i oparł się o niewyrzuconą łuskę.</p>	<p>Częściowe cofnięcie zamka do tyłu. Złamany wyrzutnik</p>	<p>Przeładować pistolet maszynowy; w tym celu odciągnąć zamek do tyłu i zabezpieczyć go, wyjąć magazynek, usunąć nie wyrzuconą łuskę z komory zamkowej, wstawić z powrotem magazynek i strzelać w dalszym ciągu.</p> <p>W wypadku złamania wyrzutnika odesłać pistolet maszynowy do warsztatu rusznikarskiego.</p>
<p>6. Niewyciągnięcie łuski. Strzał nie nastąpił. Zamek nie doszedł do przedniego położenia, gdyż kolejny</p>	<p>Uszkodzony lub złamany pazur wyciągu lub sprężyna wyciągu. Zerwanie się pazura wyciągu z kryzy łuski. Silne</p>	<p>Odciągnąć zamek do tyłu i zabezpieczyć go, wyjąć magazynek, usunąć nabój, który swoim pociśkiem oparł się</p>

Zacięcia	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
<p>nabój swoim pociskiem oparł się o łuskę znajdującą się w komorze nabojo- wej.</p>	<p>zabrudzenie komo- ry nabojo- wej.</p>	<p>o dno łuski, po czym wyciorem należy wybić przez przewód lufy pozostałą łuskę w komorze nabojo- wej, włożyć magazynek i strze- lać w dalszym ciągu. Jeżeli zacięcie pow- tarza się, rozłożyć pistolet, wyczyścić komorę nabojo- wą, przegładnąć wyciąg i jego sprężynę, a gdy są one połamane—pistolet maszy- nowy odesłać do warsztatu ruszni- karskiego.</p>
<p>7. Podwójne strzały. Przy ustawieniu przełącznika na o- gień pojedynczy następują 2-3 strza- ły ognia ciągłego. Zamek zębem za- czepowym nie do- chodzi do zaczepu zamkowego.</p>	<p>Zabrudzenie lub zgęszczenie smaru (zwłaszcza zimą) na częściach trących się.</p>	<p>Rozłożyć pistolet maszynowy, w- yczyścić trące się części i usunąć zgę- szczony smar; lekko nasmarować zamek, złożyć pistolet i strzelać w dalszym ciągu.</p>
<p>8. Zamek całkowi- cie cofa się do tyłu, lecz nie zatrzymuje się na zaczepie zam- kowym.</p>	<p>Zużycie zaczepu zamkowego nadźwi- gni spustowej lub zęba zaczepowego zamka. Złamanie lub osłabienie sprę- żyny dźwigni spus- towej.</p>	<p>Pistolet maszynowy odesłać do warszta- tu rusznikarskiego.</p>

Zacięcia	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
9. Mimowolny ogień ciągły przy zwolnieniu języka spustowego.	Przyczyny te same jak przy poprzednim zacięciu. Skrzepnięcie smaru na mechanizmie spustowym.	Rozłożyć pistolet maszynowy, wyczyścić komorę zamkową, zamek, przegładnąć ząb zaczepowy zamka i zaczep zamkowy dźwigni spustowej. Gdy części są niezdane pistolet maszynowy odesłać do warsztatu rusznikarskiego.

29. W celu usunięcia zacięć podczas strzelania z pistoletu maszynowego w warunkach bojowych należy:

1) Przy zacięciu przeładować pistolet maszynowy i strzelać w dalszym ciągu.

2) Jeżeli nabój (łuska) pozostał w komorze zamkowej, usunąć go, przeładować pistolet maszynowy i strzelać w dalszym ciągu.

3) Jeżeli zacięcie wynikało z przyczyny niesprawności magazynka, zamienić go i strzelać w dalszym ciągu.

4) Jeżeli zacięcie powstało przez zabrudzenie pistoletu maszynowego wskutek długotrwałego strzelania, należy odłączyć magazynek, przepłukać zamek naftą lub olejem wrzecionowym i kilkakrotnie odciągnąć zamek do tyłu, po czym dołączyć magazynek i strzelać w dalszym ciągu.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY UTRZYMYWANIA I OBCHODZENIA SIĘ Z PISTOLETEM MASZYNOWYM

Utrzymywanie i przechowywanie pistoletu maszynowego

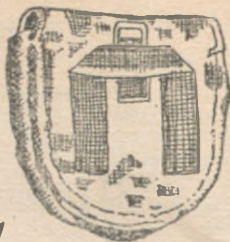
30. W każdych okolicznościach żołnierz obowiązany jest utrzymywać swój pistolet maszynowy we wzorowym stanie i czystości, obchodzić się z nim ostrożnie, codziennie przeglądać go, upewniając się o całkowitej jego sprawności i gotowości bojowej.

31. W koszarach i na obozie pistolety maszynowe przechowywać w stojakach. Zamek pistoletu maszynowego powinien być w przednim położeniu i zabezpieczony. Przełącznik w położeniu do ognia pojedynczego. Przybory przechowuje się wewnątrz kolby pistoletu.

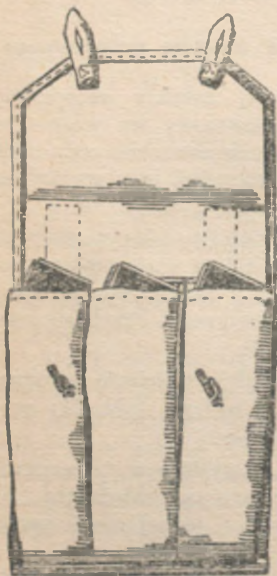
W tym samym stojaku przy każdym pistolecie maszynowym przechowuje się magazynki w torbach (rys. 31) przy czym torby powinny być suche i czyste.

32. Pistolety maszynowe przechowywane w magazynach należy obficie nasmarować mieszaniną, składającą się z dwóch części smaru karabinowego i jednej części smaru artyleryjskiego.

33. Na wartowni, pistolety maszynowe należy przechowywać w stojakach, zamek w przednim położeniu i zabezpieczony; przełącznik w położeniu do ognia pojedynczego, magazynek założony do pistoletu.

a

b

Rys. 31. Torba na magazynki: a) — do magazynków bębnowych, b) — magazynków łukowych

34. W marszu należy dbać o to, aby pas był dopasowany i aby pistolet maszynowy nie uderzał o metalowe przedmioty oporządzenia. Zamek powinien być w przednim położeniu i zabezpieczony.

35. Na kwaterach przejściowych pistolety maszynowe ustawia się lub wiesza w dogodnych miejscach (z daleka od drzwi i pieca).

36. W czasie przejazdu koleją pistolet maszynowy należy trzymać przy sobie albo położyć go na półce tak, aby nie obijał się i nie spadł.

37. W warunkach polowych pistolet maszynowy należy chronić przed zanieczyszczeniem błotem, piaskiem śniegiem.

38. W celu uniknięcia wypadków rozděcia lub rozerwania lufy nie należy jej nigdy zatykać.

39. Wszystkie przybory do pistoletu maszynowego przechowywać w czystym i należywym stanie.

40. Przed wyjściem na ćwiczenia lub do służby, należy przegłądać pistolet maszynowy w stanie złożonym i obetrzeć jego zewnętrzne części metalowe ze smaru, a przed strzelaniem przetrzeć przewód lufy.

41. Przed ładowaniem pistoletu maszynowego nabojami szkolnymi należy dokładnie je przejrzeć i obetrzeć. Nie wolno ładować pistoletu nabojami uszkodzonymi.

42. Naukę znajomości broni, rozkładania i składania, ładowania i rozładowania przeprowadzać tylko na ćwiczebnych pistoletach maszynowych, używając naboji szkolnych.

43. Jeżeli nieprzyjaciel zastosuje trwałe gazy bojowe, to okrywając siebie narzutką lub płaszczem, należy również przykryć pistolet maszynowy.

Zasady rozkładania i składania pistoletu maszynowego

44. Pistolet maszynowy rozkłada się do czyszczenia, smarowania i zamiany lub naprawy jego części. Zbyt częste bezcelowe rozkładanie i składanie pistoletu maszynowego jest szkodliwe, gdyż to przyspiesza zużycie jego części składowych.

Rozkładanie i składanie pistoletu maszynowego przeprowadzać na stole lub ławie, w warunkach polowych na jakiejkolwiek czystej podściółce (płaszcz, płachta namiotowa itp.).

Rozkładanie i składanie wykonuje się ostrożnie bez specjalnego wysiłku.

Osie i kołki wybijać za pomocą wybijaka, a wbijać je za pomocą trzonka wkrętaka po uprzednim przekonaniu się o zgraniu otworów.

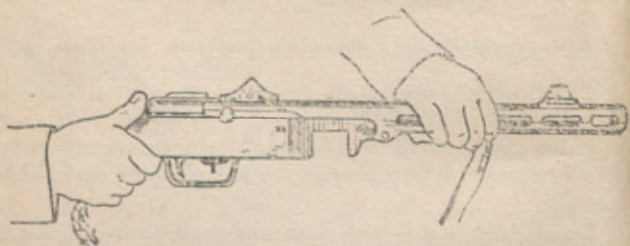
Przy odkręcaniu wkrętów należy ująć wkrętak całą dłonią, a jego ostrze należy wstawić w rowki wkrętów pionowo. Przy odkręcaniu wkrętów nie odejmować wkrętaka tak długo, dopóki wkręt nie będzie swobodnie odkręcał się, po czym odkręcać go ręką. Przy wkręcaniu wkrętów postępować odwrotnie, tj. najpierw należy go wkręcać ręką, a potem dokręcać wkrętakiem.

Rozkładanie pistoletu maszynowego może być całkowite i częściowe.

Stopień rozkładania (całkowity lub częściowy) określa dowódca.

45. Kolejność częściowego rozkładania pistoletu maszynowego.

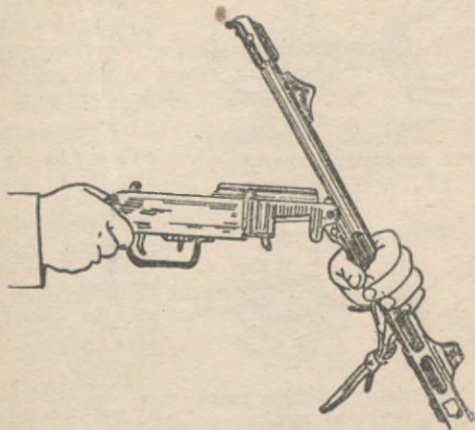
1) Odłączyć magazynek. Przytrzymując pistolet maszynowy lewą ręką przed kabłąkiem, kciukiem tej ręki opuścić w dół dźwignię zatrzasku magazynka i podać ją do przodu, a prawą ręką wyjąć magazynek z jego gniazda.

Rys. 32. Ujęcie pistoletu maszynowego do otwarcia komory zamkowej

2) Otworzyć pokrywę komory zamkowej (rys. 32). Kciukiem prawej ręki podać zatrzask pokrywy do przodu, a lewą ręką nacisnąć na osłonę lufy (rys. 33) i jakby łamiąc, opuścić w dół.

3) Wyjąć zamek ze sprężyną powrotną, żerdzią i zderzakiem. Trzymając pistolet ma-
powy lewą ręką przed kabłąkiem, a prawą ręką za rączkę
kolkową odsunąć zamek do tyłu i podnieść przednią jego

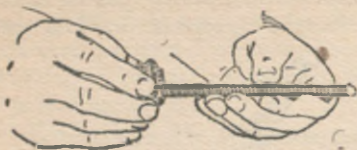
Rys. 33. Otwieranie komory zamkowej

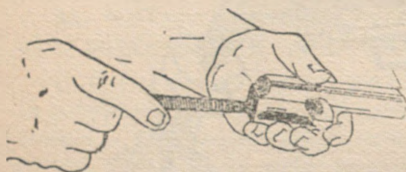
Rys. 34. Wymywanie zamka

ść do góry, odchylając nieco w prawo; następnie zamek
jąc ze sprężyną powrotną z żerdzią i zderzakiem z ko-
ory zamkowej (rys. 34).

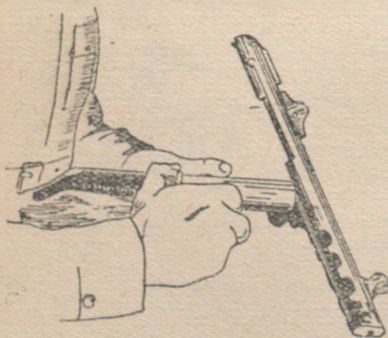
4) Odłączyć sprężynę powrotną z żerdzią i zderzakiem od zamka.

Rys. 35. Nakładanie zderzaka na żerdź sprężyny powrotnej

Rys. 36. Wkładanie sprężyny powrotnej w przewód zamka

Rys. 37. Wkładanie zamka z żerdzią sprężyny powrotnej i zderzakiem do komory zamkowej

5) Odłączyć zderzak od sprężyny powrotnej i żerdzi.

46. Składanie pistoletu maszynowego po częściowym rozłożeniu:

1) Nałożyć zderzak na żerdź sprężyny powrotnej, wypukłą stroną do opory tylnej (rys. 35).

2) Włożyć sprężynę powrotną w przewód zamka (rys. 36).

3) Włożyć zamek ze sprężyną powrotną z żerdzią i zderzakiem do komory zamkowej (rys. 37) tak, aby tylny koniec żerdzi sprężyny powrotnej wszedł w swoje gniazdo w morze zamkowej. Po stawianiu zamka przednim położeniem przesuwać zderzak w dół do oporu.

4) Zamknąć komorę zamkową. Opuścić pokrywę aż do jej zaczepienia z komorą zamkową.

W tym celu należy kciukiem prawej ręki podać zatrzask pokrywę w przód i połączyć komorę zamkową z jej pokrywą.

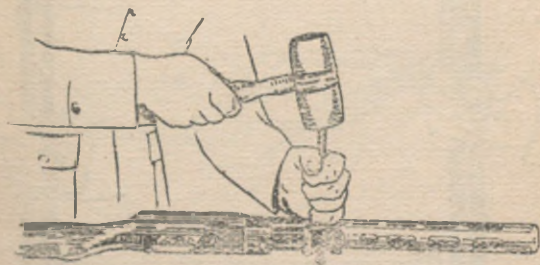
5) Przyłączyć magazynek. Trzymając pistolet maszynowy lewą ręką przed kabłąkiem, prawą ręką włożyć magazynek w jego gniazdo w komorze zamkowej tak, aby zaczep magazynka wszedł w swoje gniazdo w komorze zamkowej, a zatrzask zaskoczył w wycięcie na zaczepie.

47. Kolejność całkowitego rozkładania pistoletu maszynowego.

Całkowite rozkładanie i składanie przeprowadza się tylko pod nadzorem dowódcy.

1) Przeprowadzić częściowe rozkładanie pistoletu maszynowego.

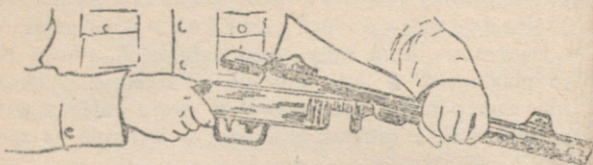
2) Odpiąć pas i wyciągnąć go z przedniego ucha.

Rys. 38. Wybijanie zatrzasku osi łączącej

3) Odłączyć osłonę z lufą. Położyć pistolet maszynowy na specjalną podstawę lub na brzeg stołu prawą stroną do góry, wybijakiem wybić zatrzask osi łączącej (rys. 38), następnie obrócić pistolet maszynowy lewą stroną do góry i tym samym wybijakiem wybić os' łączącą. Trzy-

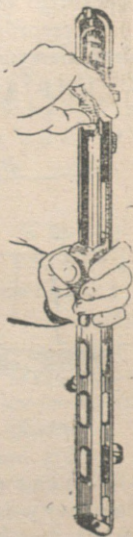
mając pistolet maszynowy prawą ręką za szyjkę kolby, a lewą za osłonę lufy (rys. 39) podać osłonę w przód i oddzielić ją od komory zamkowej.

Rys. 39. Odłączanie osłony od komory zamkowej

Rys. 40.
Wstawianie wybijaka

Rys. 41.
Wymywanie lufy

4) Odtłaczyć lufę od osłony. Ująć lewą ręką osłonę przed otworem wyrzutowym, a prawą ręką wstawić wybijak w otwór osłabiacza odrzutu aż do oporu o ścięcie lufy i uderzyć wybijakiem o stół lub podstawę (rys. 40). Gdy tylko część cylindryczna lufy wyjdzie z jej obsady tylnej, palcami prawej ręki uchwycić za kołnierz lufy i wyjąć ją do góry z komory zamkowej (rys. 41.)

Rys. 42. Odkręcanie wkrętu głównego

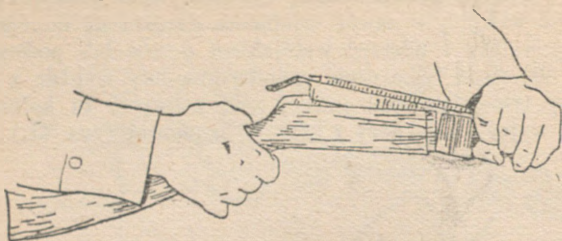

Rys. 43. Odłączanie komory spustowej

5) Odtłaczyć od łoża komorę zamkową i spustową.

Położyć łożo na stół lub na specjalną podstawę i trzymając je za szyjkę kolby, wkrętakiem odkręcić wkręt główny (rys. 42) i wyjąć go; odtłaczyć komorę spustową, odciągając jej tylną część w dół i do tyłu (rys. 43); następnie

odłączyć komorę zamkową, odciągając przednią jej część w dół i do przodu (rys. 44).

Rys. 44. Odłączanie komory zamkowej

6) Rozłożyć mechanizm spustowy.

a) Przesunąć przełącznik na ogień pojedynczy, odciągając go w tylne położenie (rys. 45).

Rys. 45. Przesunięcie przełącznika na ogień pojedynczy

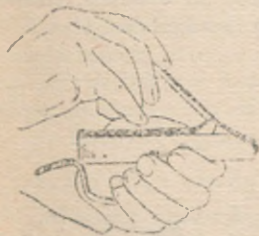
Rys. 46. Wyjmowanie spustu

b) Położyć komorę spustową jednym końcem na stole a drugim na podstawę, wybijakiem wybić oś spustu i wyciągnąć ją z komory zamkowej spust ze sprężyną (rys. 46).

c) Trzymając komorę spustową w tym samym położeniu, wybić oś dźwigni spustowej i podnosić dźwignię za z

czep zamkowy, wyprowadzić jej przedni koniec spod przerywacza (rys. 47), po czym odłączyć sprężynę od dźwigni spustowej.

d) Obchwytnując lewą ręką komorę spustową (do góry zaokrąglonym końcem sworznia przełącznika) i przytrzymując przełącznik, nacisnąć wybijakiem na główkę sworznia przełącznika tak, aby kołek sworznia wyszedł ze swego otworu; po czym odłączyć przełącznik ze sworzniem i przerywacz z obsadą od komory spustowej (rys. 48).

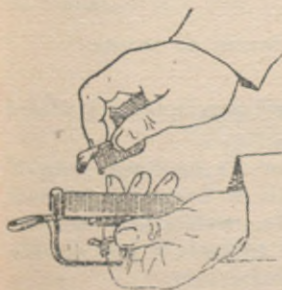
Rys. 47. Wyjmowanie dźwigni spustowej

e) Odłączyć sworzeń przełącznika ze sprężyną od obsady przerywacza (rys. 49).

f) Odłączyć sprężynę od sworznia przełącznika.

g) Odłączyć przerywacz od jego obsady, uprzednio wybijając oś przerywacza wybijakiem.

h) Wyjąć zaczep spustowy ze sprężyną z główki spustu; w tym celu należy wybić wybijakiem kołek zaczepu spustowego.

Rys. 48. Wyjmowanie przerywacza z obsadą i sworzniem z komory spustowej

Rys. 49. Odłączanie sworznia przełącznika od obsady przerywacza

48. Składanie pistoletu maszynowego po całkowitym rozłożeniu.

1) Złożyć mechanizm spustowy.

a) Połączyć zaczep spustowy ze spustem. W tym celu należy włożyć sprężynę do gniazda w zaczepie spustowym, włożyć zaczep spustowy ze sprężyną w jego gniazdo w główce spustu i w chwili zgrania wycięcia zaczepu spustowego z otworem spustu wstawić kołek zaczepu.

b) Wstawić przerywacz w gniazdo na obsadzie, tylnym ramieniem do otworu dla sworznia przełącznika (rys. 50) i umocować go osi.

Rys. 50. Wkładanie przerywacza do obsady

c) Nałożyć sprężynę na sworzeń przełącznika i włożyć go w otwór obsady przerywacza.

d) Trzymając lewą ręką za komorę spustową, postawić przełącznik na prowadnicę, wstawić w komorę przerywacza z obsadą i sworzniem przełącznika, wybijakiem nacisnąć na główkę sworznia, wstawić kołek sworznia w jego gniazdo i przesunąć przełącznik na ogień pojedynczy.

e) Włożyć sprężynę dźwigni spustowej w jej gniazdo, wprowadzić piętę dźwigni spustowej pod przednie ramię przerywacza, włożyć oś i wstawić sprężynę dźwigni spustowej w gniazdo na dnie komory spustowej.

f) Włożyć spust z zaczepem spustowym do komory spustowej. W tym celu należy wstawić sprężynę spustu do gniazda w główce spustu, wprowadzić język spustowy w okno dna komory spustowej i naciskając na główkę spustu, włożyć oś spustu.

2) Połączyć łożo z komorą spustową i zamkową.

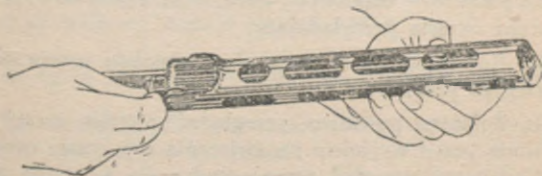
a) Włożyć komorę zamkową w górną część wycięcia łoża.

b) Wprowadzić przednie występy komory spustowej w obsadę komory zamkowej i włożyć komorę spustową w dolną część podłużnego wycięcia łoża tak, aby otwór do wkrętu głównego zgrał się z otworem w szyjce łoża.

c) Włożyć i wkręcić wkręt główny.

3) Włożyć lufę do jej osłony.

Trzymając lewą ręką za osłonę lufy muszką w dół, prawą ręką włożyć lufę do osłony i kierując jej przednią część do przedniej obsady lufy kciukiem i średnim palcem lewej ręki (rys. 51) włożyć lufę tak, aby zgrały się rysy ustawcze na kołnierzu lufy i na jej tylnej obsadzie.

Rys. 51. Wkładanie lufy

4) Połączyć osłonę z komorą zamkową.

W tym celu należy włożyć osłonę w ucha komory zamkowej i trzymając je w lewej ręce, włożyć oś łączącą z pra-

wej strony (rys. 52) i wbić ją drewnianym młotkiem, po czym z lewej strony whić zatrzask osi.

Rys. 52. Wkładanie osi łączącej

Dalsze składanie należy dokonać według opisu składania po częściowym rozłożeniu.

Przegląd pistoletu maszynowego

49. Okresowy przegląd pistoletów maszynowych w stanie rozłożonym lub złożonym przeprowadzają oficerowie i podoficerowie w ustalonych terminach, a stopień rozkładania broni określa przeglądający.

50. Równocześnie z przeglądem pistoletu przeprowadza się przegląd przyborów.

51. Żołnierz powinien przeglądać pistolet maszynowy codziennie przed wyjściem na ćwiczenia i w czasie czyszczenia. Codzienny przegląd przeprowadza się w stanie złożonym, a w czasie czyszczenia — w rozłożonym i złożonym. Żołnierz przed każdym czyszczeniem pistoletu maszynowego powinien przeglądnąć przybory.

52. O wszelkich uszkodzeniach, zauważonych przy przeglądzie pistoletu maszynowego i przyborów, żołnierz obowiązany jest natychmiast zameldować swemu dowódcy.

Uszkodzenia pistoletu maszynowego, które nie mogą być usunięte środkami pododdziału, usuwa się w warsztatach rusznikarskich.

Sposób codziennego przeglądu pistoletu maszynowego przez strzelca

53. Przy codziennym przeglądzie pistoletu maszynowego należy skontrolować:

1) Czy na częściach metalowych nie ma rdzy, brudu, głębokich zadraśnień i wgnieceń oraz czy jest czysty przewód lufy, osłabiacz odrzutu i czołko zamka.

2) Czy łożo nie ma pęknięć i wgnieceń, zwłaszcza na łożu właściwym i szyjce.

3) Czy należycie działa zamek i czy zabezpiecza się w położeniu przednim i tylnym.

4) Czy należycie działa przełącznik, czy nie jest uszkodzona muszka i celownik oraz czy się zgrywają rysy ustawcze na muszce i jej obsadzie.

5) Czy należycie działa zatrask magazynka i zatrask pokrywy komory zamkowej.

6) Czy należycie utrzymuje się przednie ucho do pasa i czy prawidłowo mocuje się pas nośny.

Przegląd pistoletu maszynowego w stanie złożonym

54. Przegląd pistoletu maszynowego należy przeprowadzać w następującej kolejności:

1) Sprawdzić działanie mechanizmów przy nastawionym przełączniku na ogień pojedynczy.

a) Czy zatrask magazynka należycie utrzymuje magazynek. W tym celu należy naładować magazynek nabojami szkolnymi, wstawić go w jego gniazdo w komorze zam-

kowej i nie naciskając na zatrząsk magazynka, lekko po-
ciągnąć magazynek w dół.

b) Czy płynnie zamek odchodzi do tyłu i czy zatrzymuje się na zaczepie zamkowym. W tym celu trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za szyjkę łoża, prawą ręką postawić przełącznik na ogień pojedynczy, odciągnąć zamek w tył do oporu i puścić rączkę zamkową. Zamek pod działaniem sprężyny powrotnej powinien przejść do przodu na 18—20 mm i zatrzymać się na zaczepie zamkowym.

c) Czy zamek pod działaniem sprężyny powrotnej dochodzi w przednie położenie i czy wprowadza nabój do komory nabożowej. W tym celu trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za szyjkę łoża, palcem wskazującym tej ręki nacisnąć na język spustowy. Zamek powinien energicznie pójść do przodu i wprowadzić nabój szkolny do komory nabożowej.

Naciskając w dalszym ciągu na język spustowy, ponownie odciągnąć zamek w tył do oporu i puścić rączkę zamkową. Zamek jak poprzednio, powinien zatrzymać się na zębie zaczepowym.

Przy tym należy sprawdzić, czy nabój zostaje wyciągnięty z komory nabożowej i wyrzucony przez otwór wyrzutowy pokrywy komory zamkowej. Przy odciąganiu zamka do tyłu nabój szkolny powinien być wyrzucony przez otwór wyrzutowy pokrywy komory zamkowej.

d) Czy działa zaczep zamkowy dźwigni spustowej. W tym celu należy palcem lewej ręki nacisnąć na język spustowy i odciągnąć zamek w tył do oporu. Przy tym powinien powstać trzask, który wskaże, że zamek swym zębem zaczepowym zaskoczył na zaczep zamkowy dźwigni spustowej. Zamek powinien zatrzymać się na zaczepie zamkowym. Aby zamek przesunął się do przodu, należy zwolnić język spustowy i ponownie go nacisnąć.

e) Czy działa przerywacz. Sprawdza się to przez naciśnięcie palcem na język spustowy. Przy każdym naciśnięciu powinien być wyraźny trzask.

2) Sprawdzić działanie mechanizmów przy nastawionym przełączniku na ogień ciągły.

W tym celu należy przesunąć przełącznik w przód do oporu i sprawdzić działanie mechanizmów w taki sam sposób, jak przy nastawionym przełączniku na ogień pojedynczy. W tym wypadku, przy naciskaniu palcem na język spustowy, zamek nie powinien zatrzymywać się na zaczepie zamkowym, lecz musi swobodnie przesunąć się do przodu pod działaniem sprężyny powrotnej.

3) Sprawdzić działanie bezpiecznika.

a) Czy należycie działa bezpiecznik, gdy zamek znajduje się w położeniu przednim. W celu sprawdzenia należy nieco odciągnąć zamek do tyłu, kciukiem prawej ręki nacisnąć na bezpiecznik, który powinien wejść w swoje wycięcie na pokrywie komory zamkowej. Przy odciąganiu zamka za rączkę zamkową nie powinna ona odchodzić do tyłu.

b) Czy należycie działa bezpiecznik, gdy zamek znajduje się na zaczepie zamkowym. W tym celu należy odciągnąć zamek do tyłu i zabezpieczyć go oraz przytrzymując prawą ręką rączkę zamkową, wskazującym palcem lewej ręki nacisnąć na język spustowy. Należy pamiętać, aby zamek pozostał w stanie zabezpieczonym. Poza tym należy zwolnić język spustowy, a bezpiecznik przesunąć w prawo. Zamek po przejściu nieco do przodu, powinien zatrzymać się na zaczepie zamkowym.

4) Sprawdzić zdatność celownika i muszki.

a) Czy prawidłowo osadzona jest muszka, czy trwale utrzymuje się podstawa muszki na osłonie lufy, czy obsada

muszki utrzymuje się trwale w podstawie oraz czy zgrywa się kresy ustawcze na obsadzie i podstawie muszki.

b) Czy nie jest uszkodzony celownik i jego sprężyna. Przy obracaniu celownika sprężyna powinna energicznie ustawiać i utrzymywać celownik w nadanym mu położeniu.

5) Sprawdzić działanie zatrzasku pokrywy komory zamkowej.

Zatrzask pokrywy pod naciskiem palca powinien swobodnie przesunąć się w przód, a po zwolnieniu, pod działaniem swej sprężyny, energicznie cofnąć się i połączyć pokrywę z komorą zamkową.

Przegląd pistoletu maszynowego w stanie rozłożonym

55. Przeglądając pistolet maszynowy w stanie rozłożonym należy dokładnie przejrzeć poszczególne jego części i sprawdzić czy nie ma na nich rdzy, brudu, wykruszeń, zadrażeń i zerwanego gwintu.

1) Przy przeglądzie lufy należy sprawdzić:

a) czy u wylotu lufy nie ma zadr i wgniecień na części cylindrycznej w wycięciu półokrągłym i na kołnierzu;

b) czy lufa nie jest rozdęta lub pocięta;

c) czy w przodzie lufy nie ma rdzy, wżerów i osadu prochowego.

2) Przy przeglądzie zamka należy sprawdzić:

a) czy na powierzchni zamka nie ma zadr i zębów;

b) czy grot igliczny nie jest złamany i czy nie ma wykruszeń na pazurze wyciągu;

c) czy żerdź sprężyny powrotnej nie jest pocięta i czy nie ma ona zadr, zębów (sprężyna powrotna powinna swobodnie przesunąć się po żerdzi);

d) czy na zderzaku nie ma zbić i pęknięć oraz czy otwór sprężyny powrotnej nie jest zbity.

3) Przy przeglądzie osłony należy sprawdzić:

a) czy nie ma pęknięć, głębokich wgnieceń i zadr;

b) czy pokrywa komory zamkowej nie jest pocięta.

4) Przy przeglądzie mechanizmu spustowego należy sprawdzić:

a) czy nie ma zadr na zaczepie zamkowym dźwigni spustowej;

b) czy należy działa spust;

c) czy nie ma zbić na przełączniku.

Przegląd przyborów

56. Przybory należy przeglądać w następującej kolejności:

1) Sprawdzić stan wycioru i przecieracza. W tym celu należy wyjąć wycior z gniazda kolby, skrócić i sprawdzić kształt, czy wycior i przecieracz nie są pocięte.

2) Sprawdzić stan wkretaka. Ostrze wkretaka nie powinno być wykruszone lub zbite, zatoczenie ostrza powinno odpowiadać wycięciu wkretaka. Ostrze wkretaka powinno swobodnie obracać i układać się w rękojeści.

3) Sprawdzić, czy wybijak nie jest pocięty.

4) Sprawdzić podatność szczoteczki, która powinna być czysta, jej włosie niewytarte i niepomięte.

Czyszczenie i smarowanie pistoletu maszynowego

57. Pistolet maszynowy powinien być zawsze utrzymany w czystym porządku i czystości, co osiąga się przez należyte jego czyszczenie i smarowanie.

58. Pistolet maszynowy znajdujący się na uzbrojeniu w pododdziałach, należy czyścić następująco:

1) Jeżeli pistolet maszynowy nie był używany — co najmniej raz na 10 dni.

2) Po nauce broni, służbie wartowniczej i ćwiczeniach bez strzelania — niezwłocznie po zakończeniu ćwiczeń służby.

3) Po strzelaniu nabojami bojowymi lub ślepymi — niezwłocznie po zakończeniu strzelania, przy czym na strzelnicy (w polu) należy wyczyścić i nasmarować tylko przewód i czółko zamka, a po powrocie ze strzelnicy przeprowadzić pełne czyszczenie. W ciągu 3—4 dni po strzelaniu przeprowadzić czystą, białą szmatką przewód lufy, a jeśli na szmatce zostanie osad prochowy lub rdza, to czyszczenie należy wtórzyć.

4) W warunkach bojowych, na manewrach i dłuższych ćwiczeniach w polu — codziennie, wykorzystując przerwy w zajęciach lub chwilę zmniejszenia natężenia walki.

59. Smarowanie pistoletu maszynowego smarem krasocinowym przeprowadza się bezpośrednio po czyszczeniu.

60. Czyszczenie i smarowanie pistoletów maszynowych przeprowadzają strzelcy pod bezpośrednim kierownictwem dowódcy drużyny, który obowiązany jest:

1) określić stopień niezbędnego rozkładania, czyszczenia i smarowania;

2) sprawdzić u strzelców stan przyborów i użycie pisowanych materiałów do czyszczenia;

3) sprawdzić prawidłowość i dokładność przeprowadzonego czyszczenia;

4) przejrzeć broń i po stwierdzeniu jej czystości zezwolić na smarowanie pistoletu maszynowego;

5) sprawdzić prawidłowe nasmarowanie i zezwolić na wstawienie pistoletu maszynowego do stojaka.

Oficerowie kompanii obowiązani są sprawdzać umiejętność wypełniania obowiązków przez dowódców drużyn co do czyszczenia i smarowania broni, bywać regularnie na czyszczeniu broni i kontrolować prawidłowość jego wykonania.

61. Czyszczenie pistoletów maszynowych w warunkach bojowych lub obozowych powinno odbywać się w miejscach specjalnie do tego celu przeznaczonych, na odpowiednio przystosowanych stołach, a w warunkach bojowych — w czystych podściółkach, deskach, kocach itp., uprzednio oczyszczonych z błota i kurzu.

62. Przybory do czyszczenia broni powinny być zawsze w dobrym stanie, a wszystkie materiały do czyszczenia i smarowania czyste i przepisowe.

Smary należy przechowywać w zamkniętych naczyniach odpowiednimi na nich napisami, a pakuły i szmaty w osobnych pudełkach lub zawinięte w gęstą tkaninę w celu ochrony przed kurzem, brudem i wilgocią.

Przed przystąpieniem do czyszczenia i smarowania pistoletu maszynowego, niezbędne jest upewnić się o należytej czystości przyborów do czyszczenia i smarowania.

63. Materiały do czyszczenia i smarowania:

1) Do czyszczenia i smarowania pistoletów maszynowych używa się:

a) płynu do czyszczenia (mieszanka alkaliczna) — do czyszczenia przewodu lufy i części, podlegających działaniu gazów prochowych (używa się tylko po strzelaniu);

b) smar karabinowy — do smarowania części pistoletu maszynowego po ich wyczyszczeniu;

c) smar artyleryjski — do smarowania pistoletów maszynowych, przed zdaniem ich do magazynu na przechowanie;

- d) czystych i miękkich szmatek — czyszczenia, wycierania i smarowania;
- e) pakuł — oczyszczonych z paździerzy, używa tylko do czyszczenia.

Zabrania się używania innych materiałów do czyszczenia i smarowania.

U w a g a: 1) Do rozcieńczenia i zmycia zgęstniałego smaru zezwala się w warsztatach rusznikarskich na używanie nafty. Po użyciu nafty, części pistoletu maszynowego należy dokładnie wytrzeć, po czym nasmarować smarem.

2) W warunkach bojowych przy dużych mrozach (—30°C) oraz z braku specjalnego smaru zimowego części trzypistoletu maszynowego zezwala się smarować mieszaniną o zawartości 20% oleju wrzecionowego i 80% nafty.

Zabrania się smarowania tą mieszaniną przewodu lufy i używania jej jako smaru do przechowywania broni.

64. Sposób czyszczenia i smarowania pistoletu maszynowego.

Pistolet maszynowy należy czyścić w następującej kolejności:

1) Połączyć człony wycioru dokręcając je aż do oporu, przekrócić rączkę wycioru; nakręcić przecieracz, na który należy nałożyć pakuły, tak aby wchodziły one do przewodu lufy z niedużym wysiłkiem wypełniając gwinty. W tym celu należy ułożyć pakuły w kształcie cyfry 8 i nałożyć skręcaniem na koniec przecieracza; umocować pakuły, przekręcając je w różne strony i układając włókna wzdłuż całego przecieracza. Potem pakuły należy nasycić płynem do czyszczenia.

2) Ustawić pistolet maszynowy kolbą między stopami, nóg wylotem lufy do góry, wprowadzić wycior w przewód lufy i przesunąć go mniej więcej na jedną trzecią długości przewodu lufy; pochylić pistolet maszynowy kolbą do przodu opierając go o jakikolwiek przedmiot, ująć lewą ręką

ę lufy a prawą ręką za rączkę wycioru i ostrożnie, nie
kając wyciorem do ścianek przewodu lufy, płynnie prze-
ć wycior od 7 do 10 razy przez całą długość przewodu
Następnie zmienić pakuły, ponownie nasycić je pły-
do czyszczenia i powtórzyć czyszczenie.

Po czym przewód lufy należy przetrzeć do sucha czystą
tką (uprzednio wytrzeć dokładnie wycior i przecieracz)
szmatkę. Jeżeli na szmatce pozostaną ślady osadu
howego lub rdzy, należy powtórzyć czyszczenie paku-
nasyconymi smarem do czyszczenia, a potem suchą
tką. Powtarzać tę czynność tak długo, dopóki szmatka
będzie zupełnie czysta.

) Po przekonaniu się o czystości przewodu lufy należy
yścić komorę nabożową i wylot lufy.

) Po zakończeniu czyszczenia lufy i komory nabożowej
y jeszcze raz przetrzeć je suchą szmatką, po czym
glądnać przewód lufy, przy czym skierować lufę na
łło i obracać ją w rękach.

U w a g a: 1. Pistolet maszynowy, w którym rdza i osad
dają się usunąć wymienionym sposobem, należy odes-
do warsztatu rusznikarskiego.

2. W wypadku gdy przecieracz z wyciorem ugrzęźnie
przewodzie lufy pistolet maszynowy należy odesłać do
ztatu rusznikarskiego.

3. O ile z pistoletu maszynowego nie strzelano, prze-
lufy i inne części pistoletu maszynowego należy prze-
ć natłuszczoną szmatką (pakułami), po czym wytrzeć
ucha i nasmarować.

) Osłonę, komorę zamkową, osłabiacz odrzutu, zamek
gazynek, konieczne jest najpierw wytrzeć suchą szmatką
pakułami, a następnie szmatką (pakułami) nasyconą pły-
do czyszczenia, po czym przetrzeć do sucha i lekko na-
ować.

Wszystkie pozostałe części, a także zewnętrzną powier-
e osłony i komory zamkowej należy czyścić natłuszczoną

szmatką i suchymi szmatkami, po czym przetrzeć do sucha i lekko nasmarować.

Należy zwracać uwagę na miejsce przylegania komory zamkowej i osłony z łożem, gdyż w tym miejscu najłatwiej może powstać rdza.

6) Smar zabezpiecza części metalowe broni przed rdzawieniem i dlatego należy zwracać uwagę, aby pistolet maszynowy zawsze nasmarowany.

Zewnętrzne części pistoletu maszynowego smarować cienką warstwą smaru (lekko natłuszczoną szmatką), ponieważ nadmiar smaru sprzyja osadzaniu się kurzu i zanieczyszczeniu broni. Latem części ruchome pistoletu maszynowego należy smarować nieco grubiej, natomiast w zimie, smarować cienką warstwą, szmatką lekko nasyconą smarem.

ROZDZIAŁ V

PRYZSTRZELIWANIE PISTOLETU MASZYNOWEGO

65. Wszystkie pistolety maszynowe powinny być przystrzelane.

66. Przed przystrzeliwaniem, pistolety maszynowe powinny być przeglądnięte w stanie złożonym i rozłożonym przez dowódcę kompanii (baterii) i technika rusznikarskiego.

Przy stwierdzeniu usterek, pistolet maszynowy należy odesłać do warsztatu rusznikarskiego.

Przed strzelaniem należy przetrzeć przewód lufy do sucha.

67. Przystrzeliwanie pistoletu maszynowego należy przeprowadzać w warunkach sprzyjających do strzelania (ciepła jasna pogoda, bez wiatru), w ostatecznym wypadku na strzelnicy zakrytej lub zabezpieczonej od wiatru.

68. Przystrzeliwanie należy dokonać nabojami z jednej fabryki i jednej serii.

Odległość strzelania 100 m, celownik — 20. Strzela się do białej tarczy o wymiarach 1 m wysokości i 0,5 m szerokości, z umieszczonym na niej czarnym prostokątem o wymiarach 30 cm wysokości i 20 cm szerokości.

Punktem celowania jest środek dolnego skraju czarnego prostokąta. Punkt ten powinien znajdować się mniej więcej na wysokości głowy strzelającego.

Wzdłuż linii pionowej nad punktem celowania zaznacza się (kredą lub ołówkiem kolorowym) normalne położenie

średniego punktu trafienia, który powinien być ponad punktem celowania na 30 cm. Zaznaczony punkt jest punktem kontrolnym.

Strzelanie przeprowadza się siedząc ze specjalnego stołu (stołu) lub leżąc z podpórki. Jako podpórki używać wolno napełnionego trocinami. Przy strzelaniu z podpórki lewą ręką przystrzeliwującego, podtrzymująca pistolet maszynowy powinna leżeć na podpórce.

69. Przystrzeliwanie przeprowadza się strzałami pojedynczymi (4 naboje) przy dokładnym i jednolitym celowaniu. Po ukończeniu strzelania dowódca pododdziału ogląda tarcze i według ułożenia się przestrzelin określa skupienie pistoletu maszynowego oraz położenie średniego punktu trafienia.

Pistolet maszynowy jest wtedy celny — gdy wszystkie cztery przestrzeliny lub ostatecznie trzy najbardziej skupione mieszczą się w kole o średnicy 20 cm. Jeśli skupienie przestrzelin nie odpowiada tym wymogom, dowódca kompanii i technik rusznikarski powinni przegłębnie sprawdzić pistolet maszynowy, sprawdzić nastawienie celownika i powtórzyć strzelanie.

Przy powtórnych niezadawalającym wyniku strzelania pistolet maszynowy należy odesłać do warsztatu rusznikarskiego w celu wyjaśnienia przyczyn rozrzutu.

Przy zadawalającym skupieniu dowódca kompanii określa średni punkt trafienia, który nie powinien odchyłać się daleko niż 5 cm od kontrolnego punktu w każdym kierunku.

U w a g a: W celu określenia średniego punktu trafienia przy czterech przestrzelinach należy:

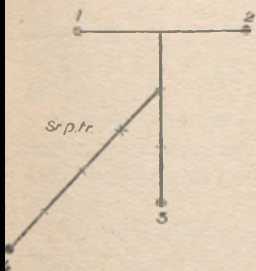
- 1) połączyć prostą dwie dowolne przestrzeliny i odległość między nimi podzielić na połowę;
- 2) otrzymany punkt połączyć z trzecią przestrzeliną, odległość między nimi podzielić na trzy równe odcinki;
- 3) punkt podziału, najbliższy dwóch pierwszych przestrzelin, połączyć z czwartą przestrzeliną, a odległość między nimi podzielić na cztery równe odcinki;

4) punkt odległy o trzy odcinki od czwartej przestrzelniny wzdłuż średnim punktem trafienia (rys. 53).

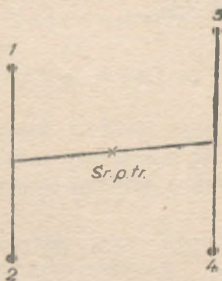
Przy systematycznym rozłożeniu przestrzelnin średni punkt trafienia można określić jednym z następujących sposobów:

1) Przestrzelniny leżące rzędami połączyć parami, środki obu otrzymanych prostych znów połączyć i otrzymaną linię prostą podzielić na pół; punkt podziału będzie średnim punktem trafienia (rys. 54).

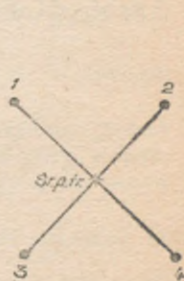
2) Przestrzelniny połączyć parami, przeprowadzając linie proste na krzyż; przecięcie się tych dwóch linii będzie średnim punktem trafienia (rys. 55).

Rys. 53.

Rys. 54.

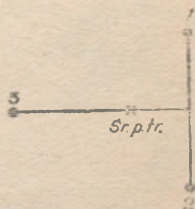
Rys. 55.

Określenie średniego punktu trafienia dla czterech trafień

W celu określenia średniego punktu trafienia przy trzech przestrzelninach należy:

- dwie przestrzelniny połączyć linią prostą;
- środek tej linii połączyć z trzecią przestrzelniną;
- tę nową linię podzielić na trzy równe odcinki.

Punkt najbliższy od pierwszej linii będzie średnim punktem trafienia (rys. 56).

Rys. 56. Określenie średniego punktu trafienia dla trzech trafień

70. Jeśli średni punkt trafienia jest odchylony więcej niż 5 cm od punktu kontrolnego, rusznikarz przesuwa muszkę w prawo lub w lewo albo podnosi ją lub też obniża.

Przy przesuwaniu muszki należy pamiętać, że każde jej przesunięcie o 0,1 mm przenosi średni punkt trafienia przy strzelaniu na odległość 100 m o 2,6 cm.

71. Po przystrzeleniu pistoletu maszynowego należy skasować starą rysę ustawczą na obsadzie muszki, a zamiast jej nakreślić nową.

Ostateczny wynik przystrzeliwania wpisuje się do metryki i książeczki strzeleckiej.

ROZDZIAŁ VI

ŁADOWANIE MAGAZYNKÓW

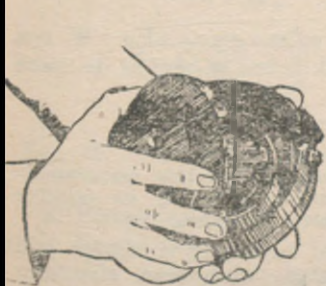
72. W celu naładowania magazynka bębnowego należy:

1) Zdjąć pokrywę magazynka. W tym celu należy:

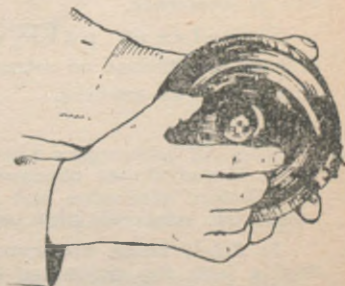
a) trzymając magazynek w lewej ręce, średnim palcem nacisnąć na zatrzask bębna podnosząc go do góry, a kciukiem prawej ręki przesunąć zasuwkę pokrywy mniej więcej o 90° ;

b) trzymając magazynek lewą ręką jak wskazano na rys. 57, prawą ręką odłączyć pokrywę.

2) Napiąć sprężynę magazynka (rys. 58). W tym celu należy ująć magazynek w lewą rękę, palcami

Rys. 57 Odłączanie
pokrywy magazynka

Rys. 58. Napinanie sprę-
żyny magazynka

ręki uchwycić za zęby bębna i napiąć sprężynę, przez obracanie go w przeciwnym kierunku ruchowi wskazówek zegara. Przy tym powinno być słyszeć osiem trzasków.

Przy napinaniu sprężyny należy:

a) nie przestawać obracać bębna do chwili, aż usłyszysz się trzask;

b) uważać, aby przy pierwszym obrocie bębna podajnik ślizgał się po wewnętrznym korytku prowadnicy nabo-
jów, a sama zaś prowadnica pozostawała nieruchomą (przy nieprzestrzeganiu tej zasady naboje z korytka wewnętrzne-
go nie będą podawane).

3) Włożyć naboje w magazynek. W tym celu należy wziąć magazynek w lewą rękę, lekko nachylić go i włożyć 71 nabo-
i do korytka wewnętrznego i zewnętrznego prowadnicy nabo-
jów.

4) Zwolnić bęben. W tym celu należy ująć ma-
gazynek w lewą rękę, a prawą pokręcić bęben w odwrotnym
kierunku ruchowi wskazówek zegara i naciskając średnim
palcem lewej ręki na zatrząsk bębna, zwolnić bęben, przez
co naboje zostaną ściśnięte sprężyną.

Sprawdzić, czy nie ma wystających nabo-
i, a jeśli są, należy je wyrównać.

5) Nałożyć pokrywę magazynka. W tym
celu należy nacisnąć na zatrząsk bębna w górę aż do oporu
i unocować go zasuwką.

U w a g a:

1) Magazynek są dopasowane do pistoletu maszynowe-
go. Dlatego niezbędne jest porównać numer na pudełku
i pokrywie magazynka z numerem pistoletu.

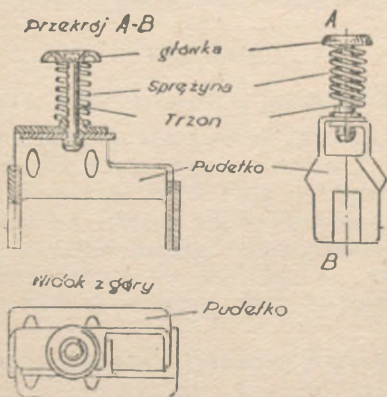
2) Jeżeli zaszła konieczność zwolnienia sprężyny, nie-
zbędne jest, aby trzymając bęben prawą ręką, stopniowo
zwalniać sprężynę, każdorazowo po ćwierć obrotu.
W przeciwnym wypadku występ ograniczający prowadnicy
nabo-
jów uderzy o zaczep i zostanie zgięty lub połamany.

73. W celu załadowania magazynka łukowego należy:

1) Ująć magazynek w lewą rękę wyłazem naboju do góry, zaczepem w lewo, a w prawą rękę wziąć kilka naboji;

2) Trzymając kolejny nabój kciukiem i palcem wskaźującym prawej ręki za pocisk i zbrocze łuski, należy kryzą łuski nacisnąć na donośnik. Naciskając kciukiem na zbrocze łuski i pocisk, wprowadzić nabój pod opory naboju wyłazu magazynka;

3) Trzymając w taki sam sposób następny nabój, wcisnąć jego kryzą uprzednio włożony nabój do magazynka i wprowadzić następny nabój pod opory naboju wyłazu magazynka.

Rys. 59. Przyrząd do ładowania magazynka łukowego

4) Postępując w taki sposób, kolejno włożyć do magazynka 30—35 naboji.

74. Do ładowania magazynka łukowego można posłużyć się specjalnym przyrządem (rys. 59), który nakłada

się z góry na wyłaz naboju tak, aby w wycięcie wszedł zaczep magazynka.

Podczas ładowania magazynka za pomocą tego przyrządu, przed włożeniem kolejnego naboju do magazynka, konieczne jest naciśnięcie na główkę przyrządu i wciśnięcie naboju znajdujących się w magazynku.

D Z I A Ł II

7,62 mm PISTOLET MASZYNOWY wz. 1943

ROZDZIAŁ VII

BUDOWA PISTOLETU MASZYNOWEGO

Opis części

75. Lufa służy do nadania pociskowi kierunku lotu.

Wewnątrz lufa ma przewód gwintowany zakończony od tyłu komorą nabojową. Przewód lufy ma cztery bruzdy, które służą do nadania pociskowi ruchu obrotowego. Odstęp między bruzdami nazywają się polami. Odległość między dwoma przeciwległymi polami (średnica) nazywa się kalibrem przewodu lufy (7,62 mm). Komora nabojowa służy do pomieszczenia naboju.

Lufa jest umocowana w przedniej i tylnej obsadzie.

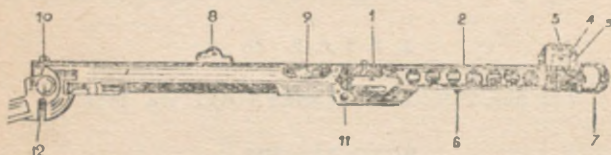
76. Osłona (rys. 60) służy do połączenia wszystkich części pistoletu maszynowego i do skierowania ruchu zamka.

Wewnątrz osłony w części środkowej znajduje się osada tylna z łożyskiem do umocowania lufy.

Przednia część osłony tworzy osłonę lufy, tylna zaś część — komorę zamkową.

1) Osłona lufy chroni lufę od uderzeń, a strzelca przed oparzeniem rąk podczas strzelania.

Osłona lufy po bokach i z góry ma otwory, które służą do łatwiejszego chłodzenia lufy powietrzem, podczas strzelania.

Rys. 60. Osłona: 1 — obsada lufy tylna, 2 — osłona lufy, 3 — podstawa muszki, 4 — osłona muszki, 5 — muszka, 6 — przednie ucho do pasa, 7 — osłabiacz odrzutu, 8 — celownik, 9 — otwór wyrzutowy, 10 — zatrząsk kolby, 11 — otwór do osi komory spustowej, 12 — oś kolby

Do przedniej części osłony lufy przymocowany jest osłabiacz odrzutu, który służy do zmniejszenia rozrzutu w czasie strzelania i osłabienia siły odrzutu. Tylna — górna część osłabiacza odrzutu tworzy osłonę muszki. Między ścianami osłony muszki, do osłony lufy przymocowana jest podstawa muszki z obsadą muszki. W obsadę muszki wkręcona jest muszka. Z przodu osłony lufy umocowana jest przednia obsada lufy, a z lewej jej strony przednie ucho do pasa.

2) Komora zamkowa z prawej strony od góry ma otwór wyrzutowy do wyrzucania łusek, a górny — celownik przerzutowy. Celownik ma dwie podziałki 10 i 20, co odpowiada odległości strzelania 100 i 200 m.

W tylnej części komora zamkowa ma zatrząsk kolby z tłoczkiem zatrząsku i oporą zderza-

ka z występem i otworem do sworznia oporowego, z prawej strony wycięcie na rączkę zamkową, z lewej zaś strony tylne ucho do pasa; od dołu na wysokości tylnej obsady lufy znajdują się występy z otworami na oś komory spustowej.

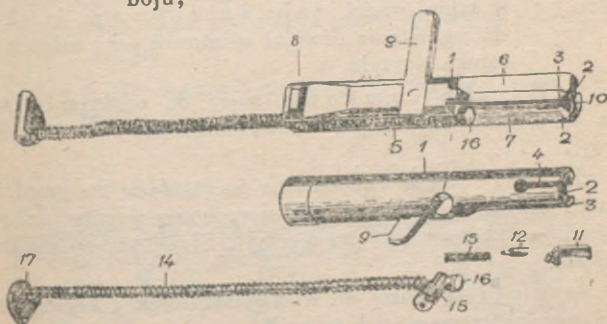
Do tylnej części komory zamkowej, za pomocą osi, przymocowana jest kolba składana.

77. Zamek (rys. 61) służy do podawania nabozi z wyłazu naboowego do komory naboowej, zamykania komory naboowej przy strzale, do spowodowania strzału i wyrzucenia łuski. Składa się on z trzonu zamkowego, rączki zamkowej, iglicy i wyciągu.

1) Trzon zamkowy ma:

a) w przedniej części

— czółko do pomieszczenia kryzy łuski naboju;

Rys. 61. Zamek ze sprężyną powrotną: 1 — trzon zamkowy, 2 — czółko, 3 — podajnik, 4 — wycięcie do wyciągu, 5 — wyłobienie na sprężynę powrotną z otworem do opory sprężyny powrotnej, 6 — wycięcie do opory naboowej wyłazu naboowego magazynka, 7 — wyłobienie do wyrzutnika, 8 — ząb zaczepowy, 9 — rączka zamkowa, 10 — iglica, 11 — wyciąg, 12 — tłoczek wyciągu, 13 — sprężyna tłoczka wyciągu, 14 — sprężyna powrotna z żerdzią, 15 — opora sprężyny powrotnej, 16 — wyrzutnik, 17 — zderzak

- podajnik utworzony z dolnego skraju przedniego płasku zamka;
- gniazdo do iglicy;
- wycięcie do wyciągu ze sprężyną;
- b) z lewej strony
 - wyżłobienie podłużne do sprężyny powrotnej z żerdzią i wyrzutnikiem;
 - otwór do opory sprężyny powrotnej;
- c) z dołu w przedniej części
 - wycięcie do przejścia opór nabojoych wyłazu nabojoyego magazynka i wyżłobienie do wyrzutnika;
- d) w środku wycięcie do umocowania rączki zamkowej;
- e) w tylnej części ząb zaczepowy i skośne do wgniatania dźwigni spustowej przy cofaniu się zamka do tyłu.

2) Rączka zamkowa służy do odciągania zamka przy ładowaniu i przeładowywaniu pistoletu maszynowego.

3) Iglica jest umieszczona w gnieździe na przednim końcu zamka, umocowana jest nieruchomo w przednim położeniu za pomocą występu wyciągu. Służy ona do zbijania spłonki.

4) Wyciąg służy do wyciągania łusek z komory nabojoyej i utrzymania ich w czółku zamka.

Wyciąg ma:

- z przodu pazur, który chwyta za kryzę łuski,
- z tyłu występ, który utrzymuje wyciąg w położeniu poziomym i unieruchamia iglicę;
- w tyle u góry skośne wycięcie, które chroni go przed pionowym odchyleniem za pomocą tłoczka ze sprężyną.

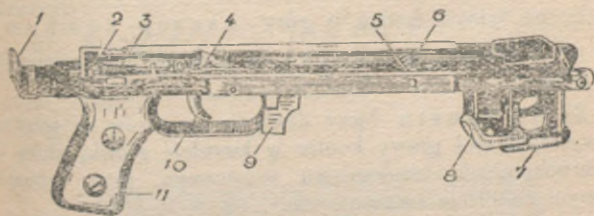
78. Sprężyna powrotna (rys. 61) służy do odstawiania zamka w przednie położenie. Osadzona ona jest na żerdzi sprężyny powrotnej i opiera się jednym końcem o zderzak, drugim zaś o oporę sprężyny powrotnej. Przedni koniec żerdzi sprężyny powrotnej, jest jednocześnie wyrzutnikiem.

Zderzak służy do osłabienia uderzeń zamka przy jego ruchu do tyłu i posiada otwór do umieszczenia żerdzi sprężyny powrotnej.

79. Komora spustowa (rys. 62) przednim końcem połączona jest za pomocą osi z komorą zamkową osłania ją od dołu.

W komorze spustowej są umieszczone i umocowane: mechanizm spustowy, bezpiecznik, gniazdo magazynka z zatrzaskiem magazynka, przycisk komory spustowej i rękojeść (chwyt) pistoletu.

Górne ściany komory spustowej są zagięte i służą jako wodzidła zamka.

Rys. 62. Komora spustowa: 1 — przycisk komory spustowej, 2 — sworzeń oporowy, 3 — sprężyna spustu i sworznia oporowego, 4 — zaczep zamkowy dźwigni spustowej, 5 — wodzik bezpiecznika, 6 — sprężyna wodzika, 7 — gniazdo magazynka, 8 — zatrzask magazynka, 9 — ręczka bezpiecznika, 10 — język spustowy, 11 — rękojeść (chwyt)

80. Mechanizm spustowy (rys. 62 i 63) składa się z następujących części:

- spustu,
- dźwigni spustowej z zaczepem zamkowym,
- osi spustu, łączącej spust z dźwignią spustową,
- sprężyny spustu i sworznia oporowego,
- sworznia oporowego,
- tulejki oporowej,
- opory dźwigni spustowej,
- kabłąka.

1) Spust służy do opuszczania zaczepu zamkowego dźwigni spustowej. W górnej części ma on główkę z okrągłym otworem sworznia oporowego, w dolnej zaś — język spustowy.

2) Dźwignia spustowa służy do utrzymania zamka na zaczepie zamkowym.

Dźwignia spustowa ma:

a) w przednim końcu otwór prostokątny do środkowego występu opory;

b) na tylnym końcu u góry zaczep zamkowy

c) w dole dwa otwory, w których umocowana jest oś spustu.

3) Oś spustu łączy dźwignię spustową ze spustem a wystający jej prawy koniec w kształcie główki służy do unieruchomienia mechanizmu spustowego, przy zabezpieczeniu pistoletu maszynowym.

4) Sprężyna spustu i sworznia oporowego działa dwustronnie — podnosi dźwignię spustową w górę i utrzymuje sworznie oporowy w tylnym położeniu.

5) Sworznie oporowy zespala mechanizm spustowy z bezpiecznikiem. Wodzik sworznia, mie

szczyty się w wycięciu przycisku komory spustowej, chroni przycisk od wypadnięcia, a przy naciśnięciu na niego przesuwa sworznień oporowy do przodu, przez co wyprowadza jego tylny koniec z otworu opory zderzaka i w ten sposób odłącza komorę spustową od komory zamkowej.

6) Tulejka oporowa służy jako opór sprężyny spustu i sworznia oporowego. Ma ona na przednim końcu pierścień, który opiera się o główkę spustu.

7) Opora dźwigni spustowej przytwierdzona jest do dna komory spustowej i ma trzy występy.

a) Występ przedni służy do oporu dźwigni spustowej i unieruchamia ją od przodu.

b) Występ środkowy wchodzi w otwór dźwigni spustowej i nie pozwala na odchylenie dźwigni spustowej do tyłu i na boki.

c) Występ tylny ma okrągły otwór do sworznia oporowego i utrzymuje go w położeniu poziomym.

8) Kabłąk przymocowany jest do dolnej części komory spustowej i chroni język spustowy od przypadkowych uderzeń.

81. Bezpiecznik (rys. 63) służy do zabezpieczenia od przypadkowych strzałów i do unieruchomienia zamka w przednim i tylnym położeniu.

Rys. 63. Bezpiecznik: 1 — rączka bezpiecznika, 2 — tulejka oporowa, 3 — wycięcie trójkątne do główki osi spustu, 4 — wycięcie łukowe do wodzika bezpiecznika, 5 — wycięcie do rączki zamkowej

1) Bezpiecznik jest umieszczony wzdłuż prawej ściany wewnątrz komory spustowej i posiada:

a) w dole rączkę do dogodniejszego wykorzystania bezpiecznika;

b) w tylnym zagiętym końcu

— otwór do przejścia tulejki oporowej,

— wycięcie trójkątne do główki osi spustu,

c) w przedniej części wycięcie łukowe do wodzika bezpiecznika;

d) w górnej części wycięcie do rączki zamkowej, gdy zamek znajduje się na zaczepie zamkowym.

2) Wodzik bezpiecznika (rys. 62) ma kołnierz, o który opiera się koniec sprężyny. Na wodzik nasunięta jest sprężyna. Sprężyna wodzika przyciska bezpiecznik do prawej ściany komory spustowej. Wodzik swymi końcami łączy się z bocznymi ścianami komory spustowej, a przechodząc przez łukowe wycięcie do wodzika bezpiecznika, kieruje i ogranicza pionowe przesuwanie się przedniego końca bezpiecznika.

82. Gniazdo magazynka z zatraskiem (rys. 62) służy do połączenia magazynka i umocowania go. Gniazdo magazynka umieszczone jest w przedniej części komory spustowej. W celu zmniejszenia ciężaru ma ono na bokach dwa okienka. Wewnątrz gniazda magazynka umocowany jest na osi zatrask magazynka. Górny koniec zatrasku utrzymywany jest w przednim położeniu przez sprężynę zatrasku.

83. Przycisk komory spustowej (rys. 62) służy do przesuwania sworznia oporowego w przód i do zamknięcia komory spustowej i komory zamkowej z tyłu. Ma on podłużne wycięcie do wodzika sworznia oporowego i kwadratowy otwór do występu opory zderzaka.

84. Rękojeść pistoletu (rys. 62) służy do utrzymania pistoletu maszynowego przy strzelaniu.

85. Kolba (rys. 3) służy do dogodniejszego strzelania z pistoletu maszynowego.

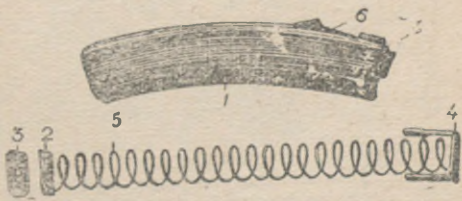
Składa się ona z dwóch ramion z uchami i trzewika.

1) Ramiona nałożone są uchami na ós kolby (umieszczonych w komorze zamkowej) oraz przymocowane podkładkami i nitami.

W celu utrzymania kolby w położeniu złożonym lub rozłożonym, ucha ramion mają po dwa wycięcia do występów zatrzasku kolby.

2) Trzewik połączony jest z ramionami kolby, za pomocą dwóch osi przymocowanych do ramion.

86. Magazynek (rys. 64) mieści 35 naboji. Składa się on z pudełka, dna magazynka, płytki zaporowej, donośnika i sprężyny magazynka. Na grzbiecie pudełka znajduje się wycięcie do zatrzasku magazynka.

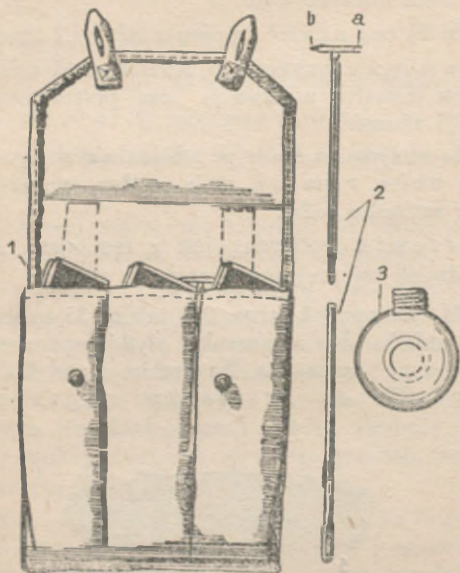

Rys. 64. Magazynek: 1 — pudełko, 2 — dno, 3 — płytka zaporowa, 4 — donośnik, 5 — sprężyna magazynka, 6 — wycięcie do zatrzasku magazynka

Przybory do pistoletu maszynowego

87. Do każdego pistoletu maszynowego przysługuje: dwie torby z sześcioma magazynkami (po trzy magazynki

w każdej), olejarka i składany wycior. Na ręczce wyciora znajdują się klucz do muszki i wybijak.

Rys. 65. Przybory do pistoletu maszynowego: 1 — tor z magazynkami, 2 — składany wycior: a) klucz do muszki b) wybijak, 3) olejarka

Nabój bojowy

88. Do pistoletu maszynowego wz. 1943 używa 7,62 mm nabojów wz. 1930 — takich samych jak do stoletu maszynowego wz. 1941.

Opis naboju podaje pkt 19 niniejszej instrukcji.

ROZDZIAŁ VIII

DZIAŁANIE CZĘŚCI I MECHANIZMÓW PISTOLETU MASZYNOWEGO

Położenie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przed ładowaniem

89. Części i mechanizmy pistoletu maszynowego przed ładowaniem znajdują się w następującym położeniu:

1) Zamek pod działaniem sprężyny powrotnej znajduje się w przodzie; jego przedni płask opiera się o tylne ścięcie lufy.

2) Wyciąg pod działaniem sprężyny przylega do trzonu zamka.

3) Sprężyna powrotna jest w najmniejszym napięciu; tylny jej koniec opiera się o zderzak a przedni — o oporę.

4) Bezpiecznik przesunięty jest w tył do oporu; przedni jego koniec jest podniesiony, skutkiem czego zamek unieruchomiony jest w położeniu przednim.

5) Język spustowy jest podany nieco w przód; dźwignia spustowa znajduje się w górnym położeniu, a główka osi spustu (oś łączy spust z dźwignią spustową) mieści się w przedniej wąskiej części trójkątnego wycięcia bezpiecznika, skutkiem czego mechanizm spustowy jest unieruchomiony w górnym położeniu. Sprężyna spustu i sworznia oporowego jest w najmniejszym napięciu.

Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy ładowaniu

90. Aby załadować pistolet maszynowy należy:

- włożyć w gniazdo magazynka naładowany magazynek tak, aby po włożeniu go usłyszeć trzask zatrzaśnięcia;
- przesunąć bezpiecznik za rączkę do przodu;
- ujmując prawą ręką rączkę zamkową odciągnąć zamek do tyłu, po czym puścić rączkę.

1) Przy wkładaniu magazynka w jego gniazdo, zatrzaśnięcie magazynka zaskakuje w wycięcie na grzbiecie magazynka i zespala go z pistoletem maszynowym; górny nabój opiera się o dolną płaszczyznę podajnika zamka.

2) Przy przesuwaniu bezpiecznika do przodu, dzięki mechanicznemu wycięciu, opuszcza się przednia część bezpiecznika zwalniając rączkę zamkową; główka osi spustu przechodzi w tylną szeroką część trójkątnego wycięcia na bezpieczniku i zwalnia dźwignię spustową.

3) Przy odciąganiu zamka do tyłu, sprężyna powrotna zostaje napięta, dźwignia spustowa opuszcza się w dół, język spustowy odchodzi do tyłu. Gdy ząb zaczepowy minie dźwignię spustową, wówczas dźwignia spustowa pod działaniem sprężyny spustu i sworznia oporowego podnosi się do góry, a język spustowy wraca do przedniego położenia; górny nabój podnosi się w magazynku i staje przed komorą naboju na drodze posuwania się zamka.

4) Po zwolnieniu rączki zamkowej, zamek nieco przesuwa się do przodu, zaczepi zębem zaczepowym o zaczep zamkowy dźwigni spustowej i zatrzyma się w tylnym położeniu.

Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy strzelaniu

91. Aby dać strzał, należy nacisnąć palcem na język spustowy.

Po naciśnięciu na język spustowy, spust opierając się o sworznię oporowy, odciąga tulejkę oporową do tyłu i ścisną sprężynę spustu i sworzni oporowego. Jednocześnie opuszcza zaczep zamkowy dźwigni spustowej i wyprowadza go spod zębu zaczepowego zamka. Zamek zostaje zwolniony i pod działaniem sprężyny powrotnej posuwa się w przód, chwyciła podajnikiem nabój z magazynka i wprowadza go do komory nabojej. Pazur wyciągu zaskakuje za kryzę łuski. Dno łuski naboju wchodzi w czółko zamka. Iglica uderza w spłonkę — następuje strzał.

Pod wpływem działania gazów prochowych pocisk wchodzi w gwint lufy, a zamek jednocześnie zaczyna odchodzić do tyłu. Ponieważ jednak ciężar zamka jest wielokrotnie większy od ciężaru pocisku (prócz tego sprężyna powrotna przyciska zamek), to szybkość ruchu zamka w stosunku do szybkości ruchu pocisku jest tak mała, że w czasie przelotu pocisku przez przewód lufy zamek cofnie się nieznacznie i zamyka nadal komorę nabojeją przeciwdziałając odpływowi gazów do tyłu w momencie strzału.

Gdy pocisk opuści przewód lufy, zamek pod działaniem gazów na dno łuski, cofa się gwałtownie do tyłu i ścisną sprężynę powrotną. Pazur wyciągu utrzymuje łuskę w czółku zamka. Łuska odchodząc wraz z zamkiem do tyłu, napotyka na swej drodze wyrzutnik, który uderza w dno łuski i wyrzuca ją przez otwór wyrzutowy w komorze zamkowej.

Sprężyna magazynka działając na donośnik, podaje kolejny nabój i stawia go na drodze posuwania się zamka naprzeciw komory nabojej.

Zamek siłą odrzutu cofa się dalej do tyłu, ściska sprężynę powrotną tak długo, dopóki nie uderzy o zderzak, po czym pod działaniem sprężyny powrotnej posuwa się znów do przodu, zabiera z magazynka kolejny nabój i podaje go do komory naboju, uderza iglicą w spłonkę — następuje strzał.

W ten sposób strzelanie trwa tak długo, aż zostaną wyczerpane naboje w magazynku lub zwolni się język spustowy.

W pierwszym wypadku zamek zostanie w przednim położeniu, w drugim zaś zatrzyma się na zaczepie zamkowym dźwigni spustowej.

Działanie części i mechanizmów pistoletu maszynowego przy zabezpieczeniu

92. Przy zabezpieczeniu przedni koniec bezpiecznika, dzięki łukowemu wycięciu, podnosi się w górę i jeżeli zamek znajduje się na zaczepie zamkowym, to rączka zamkowa wchodzi w górne podłużne wycięcie bezpiecznika; jeżeli natomiast zamek znajduje się w przednim położeniu, to jego rączka opiera się o przedni koniec bezpiecznika. W obu wypadkach mechanizm spustowy jest unieruchomiony, ponieważ główka osi spustu przechodzi w przednią wąską część trójkątnego wycięcia bezpiecznika i tym samym nie pozwala dźwigni spustowej opuścić się w dół.

Przy podaniu bezpiecznika w przód (odbezpieczeniu), bezpiecznik zwalnia rączkę zamkową i dźwignię spustową.

ROZDZIAŁ IX

ZACIĘCIA PISTOLETU MASZYNOWEGO

Zasady zapobiegania i usuwania zacięć przy strzelaniu

93. Ogólne zasady zapobiegania zacięć przy strzelaniu podane są w pkt. 25—27 niniejszej instrukcji.

94. Charakterystyczne zacięcia, ich przyczyny i sposób ich usunięcia:

Zacięcia	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
1. Niewyciągnięcie łuski: zamek nie doszedł do przedniego położenia, gdyż kolejny nabój oparł się o łuskę pozostałą w komorze naboowej lub zamek pozostał w przednim położeniu przytrzymany łuską ugrzęzłą w komorze naboowej.	Zanieczyszczenie komory naboowej, złamanie pazura wyciągu lub sprężyny w ciągu.	Odciągnąć zamek do tyłu i zabezpieczyć; wyjąć magazynek; usunąć utknięty nabój; wyciągnąć zamkiem łuskę pozostałą w komorze naboowej; jeżeli łuska nie daje się wyciągnąć wypchnąć ją wyciorem; przyłączyć magazynek i strzelać w dalszym ciągu.

Zacięcia	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
		<p>Jeżeli zacięcie powtarza się, należy rozłożyć pistolet maszynowy, przeczyszczyć i nasmarować komorę nabojoową, obejrzeć wyciąg i sprężynę wyciągu. W wypadku połamania ich: oddać pistolet maszynowy do warsztatu rusznikarskiego.</p>
<p>2. Niewyrzucenie łuski: zamek nie doszedł do przedniego położenia oparłszy się przednim płaskiem o niewyrzuconą łuskę.</p>	<p>Zanieczyszczenie zamka i komory zamkowej; rozgięcie opór nabojoywych wylazu magazynka.</p>	<p>Odciągnąć zamek do tyłu i zabezpieczyć; wyjąć magazynek; usunąć z komory zamkowej utkniętą łuskę; przyłączyć magazynek i strzelać w dalszym ciągu. Jeżeli zacięcie spowodowane zostało przez zanieczyszczenie zamka i komory zamkowej wówczas należy rozłożyć i wyczyścić pistolet maszynowy. Jeżeli zacięcie nastąpiło z powodu uszkodzenia magazynka, wówczas należy go zamienić.</p>

Zacięcia	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
		Jeżeli zaś zacięcie powtarza się po włożeniu nowego magazynka, to należy pistolet maszynowy odesłać do warsztatu rusznikarskiego.
Opieranie się naboju o tylne ściankę lufy lub przednią ściankę magazynka: zamek nie doszedł do przedniego położenia, nabój nie został podany do komory naboju.	Skrzywienie magazynka w gnieździe magazynka wskutek zużycia się zatrzasku magazynka. Skrzywienie naboju w magazynku z powodu uszkodzenia donośnika lub sprężyny magazynka.	Nie podawać zamka do przodu, lecz odciągnąć go do tyłu i zabezpieczyć; wyjąć magazynek, usuwając z komory zamkowej lub z magazynka niedostany nabój, przyłączyć magazynek i strzelać w dalszym ciągu. Jeżeli zacięcie powtarza się, należy zamienić magazynek, a uszkodzony — odesłać do warsztatu rusznikarskiego.
4. Magazynek nie podał naboju: zamek doszedł do przedniego położenia, lecz strzał nie nastąpił.	Złamanie lub osłabienie sprężyny magazynka, pogięcie ścian pudełka magazynka.	Przeładować pistolet maszynowy i strzelać w dalszym ciągu. Jeżeli zacięcie powtarza się, należy zamienić magazynek, a uszkodzony — odesłać do warsztatu rusznikarskiego.

Zacięcia	Przyczyna zacięć	Sposób usunięcia
<p>5. Wskakiwanie naboju z magazynka: podczas przeładowania, kolejny nabój wyskakuje z magazynka do komory zamkowej.</p>	<p>Zbyt silna sprężyna magazynka, rozgięcie opór naboju wylazu magazynka.</p>	<p>Zamienić magazynek, a uszkodzony odesłać do warsztatu rusznikarskiego.</p>
<p>6. Niewypał: strzał nie nastąpił, zamek pozostał w przednim położeniu.</p>	<p>Niesprawny nabój złamanie lub zużycie grotu iglicznego; zanieczyszczenie zamka i komory zamkowej; złamanie lub osłabienie sprężyny powrotnej.</p>	<p>Przeładować pistolet maszynowy, usunąć niewypał i strzelać w dalszym ciągu. Przy zanieczyszczeniu zamka i komory zamkowej, przeczyszczyć pistolet maszynowy. W razie zużycia albo złamania grotu iglicznego lub sprężyny powrotnej, pistolet maszynowy odesłać do warsztatu rusznikarskiego.</p>

ROZDZIAŁ X

ZASADY UTRZYMYWANIA I OBCHODZENIA SIĘ Z PISTOLETEM MASZYNOWYM

Utrzymywanie i przechowywanie pistoletu maszynowego

95. Ogólne zasady utrzymywania i przechowywania pistoletu maszynowego podane są w pkt. 30—43 niniejszej instrukcji. Dotyczą one również pistoletu maszynowego wz. 1943 z niżej podanymi zmianami.

1) W koszarach i na obozie pistolety maszynowe przechowywać w stojakach ze złożoną kolbą. Zamek pistoletu maszynowego powinien być w przednim położeniu i zabezpieczony.

W tym samym stojaku, przy każdym pistolecie maszynowym, przechowuje się torby z magazynkami i przyborami.

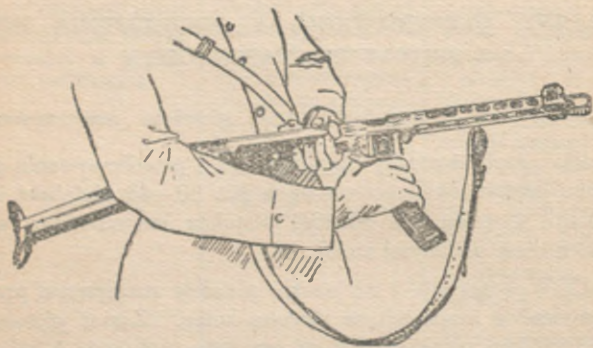
2) Na wartowni pistolety maszynowe przechowywać w stojakach, zamek w przednim położeniu i zabezpieczony, magazynek włożony, a kolba złożona.

Zasady rozkładania i składania pistoletu maszynowego

96. Ogólne zasady rozkładania i składania pistoletu maszynowego wz. 1943 podane są w pkt. 44 niniejszej instrukcji.

97. Rozkładanie pistoletu maszynowego przeprowadza się w następującej kolejności:

1) Odłączyć magazynek. Trzymając pistolet maszynowy w lewej ręce pod celownikiem, prawą ręką uchwycić magazynek i kciukiem tejże ręki nacisnąć za-trzask magazynka, po czym wyciągnąć magazynek z gniazda magazynka (rys. 66).

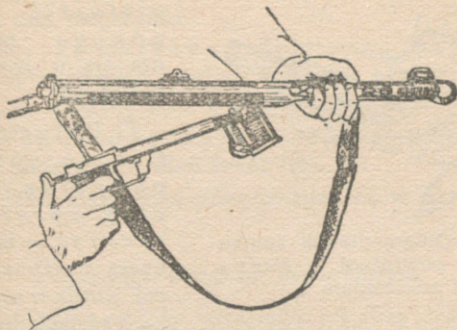

Rys. 66. Odłączanie magazynka

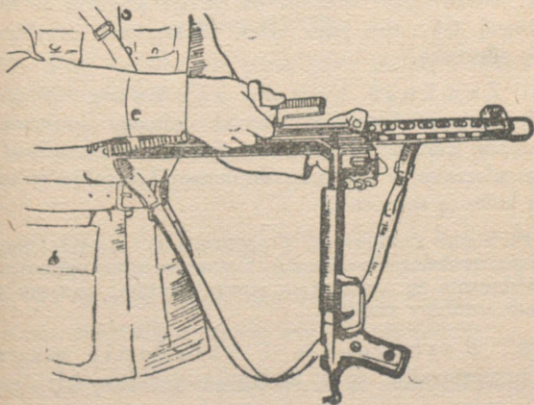
2) Otworzyć komorę zamkową. Trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za osłonę lufy, a prawą ręką za rękojeść pistoletu maszynowego, kciukiem prawej ręki nacisnąć na przycisk komory spustowej i odciągnąć komorę spustową w dół (rys. 67).

3) Odłączyć zamek wraz ze sprężyną powrotną i zderzakiem. Trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za osłonę lufy i gniazdo magazynka, prawą ręką odciągnąć zamek za rączkę zamkową nieco do tyłu

ruchem w dół w prawo wyjąć zamek z komory zamkowej,
po czym uchwycić zamek tak, aby nie wypadła sprężyna po-
wrotna ze zderzakiem i odłączyć je (rys. 68).

Rys. 67. Otwieranie komory zamkowej

rys. 68. Odłączanie zamka wraz ze sprężyną powrotną
i zderzakiem

4) Odłączyć od zamka sprężynę powrotną z żerdzią i zderzakiem (rys. 69). Wyjąć oporę sprężyny z otworu zamka.

Rys. 69. Odłączenie od zamka sprężyny powrotnej z żerdzią i zderzakiem

2) Włożyć zamek ze sprężyną powrotną, żerdzią i zderzakiem do komory zamkowej, skierowując zderzak do swego gniazda w komorze zamkowej tak, aby jego tylna płaszczyzna przylegała do opory zderzaka.

3) Zamknąć komorę zamkową. W tym celu należy nacisnąć i puścić przycisk komory spustowej tak, aby tylny koniec sworznia oporowego zaskoczył w otwór opory zderzaka w komorze zamkowej łącząc je w ten sposób z komorą spustową.

Uwaga: Odłączanie i rozkładanie mechanizmu spustowego, rozkładanie zamka i bezpiecznika przeprowadza się wyłącznie w warsztacie rusznikarskim, podczas naprawy lub zamiany części.

99. Rozkładanie i składanie magazynka przeprowadza się w następującej kolejności:

1) Odłączyć dno magazynka. Ująć magazynek (dnem do góry, grzbietem w lewo w przód) prawą ręką

opobliżu dna magazynka kciukiem lewej ręki wcisnąć wypiępłytki zaporowej wieczka i naciskając kciukiem prawej ręki na dno magazynka wysunąć go z zagięć pudełka. Trzymając płytkę zaporową kciukiem prawej ręki, lewą ręką wysunąć dno magazynka.

2) Wyjąć sprężynę z płytką zaporową. Stopniowo zwalniając sprężynę kciukiem prawej ręki, lewą ręką wyjąć sprężynę wraz z płytką zaporową.

3) Wyjąć donośnik. Obrócić magazynek i wytrząsnąć donośnik na dłoń lewej ręki.

Składanie magazynka przeprowadza się w odwrotnej kolejności.

Przegląd pistoletu maszynowego

100. Ogólne zasady przeglądu pistoletu maszynowego podane są w pkt. 49—52 niniejszej instrukcji.

Sposób codziennego przeglądu pistoletu maszynowego przez strzelca

101. Przy codziennym przeglądzie pistoletu maszynowego należy skontrolować:

1) czy na metalowych częściach nie ma rdzy, brudu, głębokich zadraśnięć i wgnieceń, a na rękojeści pistoletu — pęknięć i zadraśnięć; czy przewód lufy i czółko zamka są czyste;

2) czy zamek działa prawidłowo oraz czy bezpiecznik należyście zabezpiecza w przednim i tylnym położeniu;

3) czy zatrask magazynka działa sprawnie;

4) czy celownik i muszka nie są uszkodzone.

Przegląd pistoletu maszynowego w stanie złożonym

102. Przy przeglądzie pistoletu maszynowego w stanie złożonym należy skontrolować:

1) Działanie mechanizmów.

a) Czy zatrzask magazynka trwale utrzymuje magazynek. Załadować magazynek nabojami szkolnymi, włożyć go w gniazdo magazynka i nie naciskając na zatrzask lekko pociągnąć go w dół.

b) Czy zamek łatwo odchodzi do tyłu i utrzymuje się na zaczepie zamkowym.

Trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za gniazdo magazynka, odciągnąć zamek w tył do oporu i puścić rączkę zamkową. Zamek pod działaniem sprężyny powrotnej powinien posunąć się nieco w przód i zatrzymać się na zaczepie zamkowym dźwigni spustowej.

c) Czy zamek pod działaniem sprężyny powrotnej dochodzi w przód i czy wprowadza naboje do komory nabojoyej.

Trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za gniazdo magazynka, palcem wskazującym prawej ręki nacisnąć język spustowy. Zamek powinien szybko posunąć się w przód i wprowadzić nabój do komory nabojoyej.

d) Czy nabój zostaje wyciągnięty z komory nabojoyej i czy wyrzutnik wyrzuca go przez otwór wyrzutowy.

Prawą ręką odciągnąć rączkę zamkową do tyłu. Nabój szkolny powinien być wyrzucony przez otwór wyrzutowy.

2) Działanie bezpiecznika.

a) Czy należycie działa bezpiecznik, gdy zamek znajduje się w przednim położeniu.

Podać rączkę bezpiecznika do tyłu i sprawdzić, czy zamek jest unieruchomiony. Rączka zamkowa powinna opierać się o przedni koniec bezpiecznika.

b) Czy należycie działa bezpiecznik, gdy zamek utrzymuje się na zaczepie zamkowym.

Przesunąć rączkę bezpiecznika w przód, odciągnąć zamek do tyłu, następnie rączkę bezpiecznika przestawić znów

do tyłu i nacisnąć język spustowy. Język spustowy nie powinien poruszać się do tyłu, a zamek powinien pozostawać na miejscu.

3) Sprawność muszki i celownika.

a) Czy muszka jest trwale umocowana w swej podstawie i czy nie jest zbita.

b) Czy celownik swobodnie obraca się na swej osi i czy utrzymuje się w nadanym mu położeniu; czy nie jest zbita szczyrbina celownika.

4) Sprawność zatrzasku kolby. Nacisnąć łoczek zatrzasku i puścić, zatrzask pod działaniem sprężyny powinien energicznie powrócić na swoje miejsce.

Przegląd pistoletu maszynowego w stanie rozłożonym

103. Przeglądając pistolet maszynowy w stanie rozłożonym należy dokładnie przejrzeć poszczególne jego części i sprawdzić, czy nie ma na nich rdzy, brudu, wykruszeń, zbić i zadr.

104. Przy przeglądzie lufy sprawdzić:

1) Czy wylot lufy nie ma zbić i czy lufa nie jest rozdęta.

2) Czy w przewodzie lufy nie ma rdzy, wżerów i osadu prochowego.

3) Czy wlot lufy nie jest uszkodzony. Wlot lufy nie może mieć spęcznienia (zbita metalu) przeszkadzającego wejściu naboju do komory naboju. W celu sprawdzenia należy trzymać pistolet maszynowy wylotem w dół i wprowadzić nabój szkolny do komory naboju. Nabój pod wpływem własnego ciężaru powinien swobodnie wejść do komory naboju.

105. Przy przeglądzie zamka należy sprawdzić:

1) Czy na powierzchni zamka lub jego częściach nie ma jakich zbić lub zadr.

2) Czy pazur wyciągu nie ma wykruszeń.

106. Przy przeglądzie mechanizmu spustowego należy sprawdzić:

1) Czy nie ma połamanych lub popękanych części.

2) Czy nie ma zbić na zaczepie zamkowym dźwigni spustowej.

107. Przy przeglądzie kolby należy sprawdzić:

1) Czy kolba obraca się płynnie przy zwolnionym zatrasku oraz czy trwale zostaje umocowana w położeniu rozłożonym.

2) Czy swobodnie obraca się trzewik.

3) Czy ramiona kolby nie są pogięte.

108. Przy przeglądzie magazynka należy sprawdzić:

1) Czy dobrze działa donośnik. W celu sprawdzenia załadować magazynek nabojami szkolnymi i przyłączyć go do pistoletu maszynowego. Lewą ręką ująć za rękojeść i nacisnąć palcem wskazującym na język spustowy. Prawą ręką odciągnąć zamek do tyłu i puścić rączkę zamkową. Powtarzać to 8—10 razy. Zamek przy posuwaniu się do przodu powinien każdorazowo podawać nabój do komory nabojoyej, a przy cofaniu się do tyłu wyciągać nabój i wyrzucać go przez otwór wyrzutowy.

2) Czy pudełko magazynka nie jest pogięte.

Czyszczenie i smarowanie pistoletu maszynowego

109. Ogólne zasady czyszczenia i smarowania pistoletu maszynowego wz. 1943 podane są w pkt. 57—63 niniejszej instrukcji.

110. Sposób czyszczenia i smarowania pistoletu maszynowego.

Pistolet maszynowy należy czyścić w następującej kolejności:

1) Połączyć człony wycioru dokręcając je aż do oporu; przekręcić rączkę wycioru; nakręcić przecieracz, na który należy nałożyć pakuły, tak aby wchodziły one do przewodu lufy z niedużym wysiłkiem, wypełniając gwinty. W tym celu należy ułożyć pakuły w kształt cyfry 8 i nałożyć skrzyżowaniem na koniec przecieracza; umocować pakuły, przekręcając je w różne strony i ułożyć włókna wzdłuż całego przecieracza. Następnie pakuły należy nasycić płynem do czyszczenia.

2) Ustawić pistolet maszynowy kolbą między stopami nóg wylotem lufy do góry, wprowadzić wycior w przewód lufy i przesunąć go mniej więcej na jedną trzecią długości przewodu lufy. Pochylić pistolet maszynowy kolbą do przodu, opierając go o jakikolwiek przedmiot, ująć lewą ręką za osłonę lufy, a prawą ręką za rączkę wycioru i ostrożnie, nie dotykając wyciorem do ścianek przewodu lufy, płynnie przesuwać wycior przez całą długość przewodu lufy od 7 do 10 razy. Następnie zmienić pakuły, ponownie nasycić je smarem do czyszczenia i powtórzyć czyszczenie.

Potem przewód lufy należy przetrzeć do sucha czystą szmatką (uprzednio wytrzeć dokładnie wycior i przecieracz) i obejrzyć szmatkę. Jeżeli na szmatce pozostaną ślady osadu prochowego lub rdzy, należy powtórzyć czyszczenie pakułami nasyconymi smarem do czyszczenia, a następnie suchą szmatką.

Powtarzać tę czynność tak długo, dopóki szmatka nie będzie zupełnie czysta.

3) Po przekonaniu się o czystości przewodu lufy, należy wyczyścić komorę naboju i wylot lufy.

4) Po zakończeniu czyszczenia lufy i komory naboju, należy jeszcze raz przetrzeć je suchą szmatką, po czym przegłądać od wylotu cały przewód lufy, wkładając do komo-

ry zamkowej, naprzeciw przewodu, kawałek papieru dla odbicia światła i obracać przy tym pistolet maszynowy w rękach.

5) Zewnętrzną stronę lufy i wewnętrzną stronę osłony należy czyścić i smarować przez otwory osłony lufy.

U w a g i:

Pistolet maszynowy, w którym rdza i osad nie dają się usunąć wymienionym sposobem, należy odesłać do warsztatu rusznikarskiego.

W wypadku gdy przecieracz z wyciorem ugrzeźnie w przewodzie lufy, pistolet maszynowy należy również odesłać do warsztatu rusznikarskiego.

O ile z pistoletu maszynowego nie strzelano, przewód lufy i inne części pistoletu maszynowego należy przeczyszczyć natłuszczoną szmatką (pakułami), po czym wytrzeć do sucha i nasmarować.

6) Zamek, magazynek, sprężynę powrotną, komorę zamkową i kolbę należy najpierw wytrzeć suchą szmatką lub pakułami, a następnie szmatką nasyconą płynem do czyszczenia, po czym przetrzeć do sucha i lekko nasmarować.

Zewnętrzne części pistoletu maszynowego smarować cienką warstwą smaru (lekko nasyconą szmatką), ponieważ nadmiar smaru sprzyja osadzaniu się kurzu i zanieczyszczaniu broni. Łatem części ruchome pistoletu maszynowego należy smarować nieco grubiej, natomiast w zimie smarować cienką warstwą — szmatką lekko nasyconą smarem.

111. W celu naładowania magazynka należy ująć go lewą ręką wylazem naboju do góry, a prawą wkładać naboje do magazynka, wprowadzając je pod opory naboju wylazu magazynka naciśnięciem dużego palca.

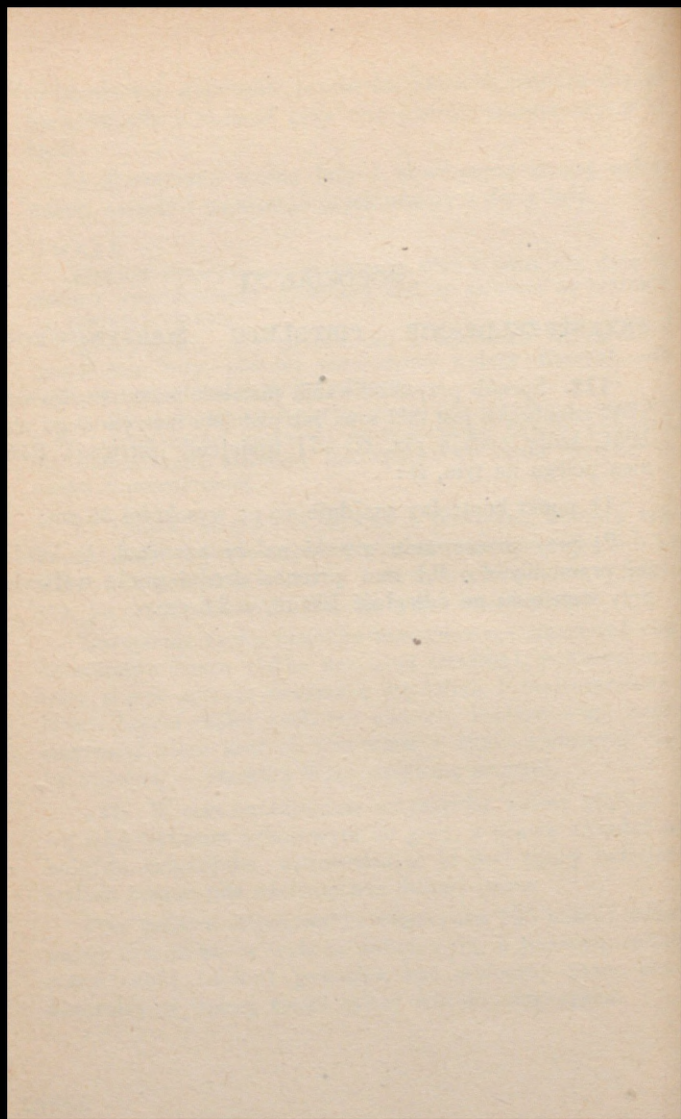
Przy pełnym naładowaniu magazynka (35 naboji) ostatni nabój układa się w wylazie naboju, a pierwszy załadowany nabój (dolny) powinien być widoczny przez otwór kontrolny w dolnej części tylnej ścianki magazynka.

ROZDZIAŁ XI

PRYZSTRZELIWANIE PISTOLETU MASZYNOWEGO

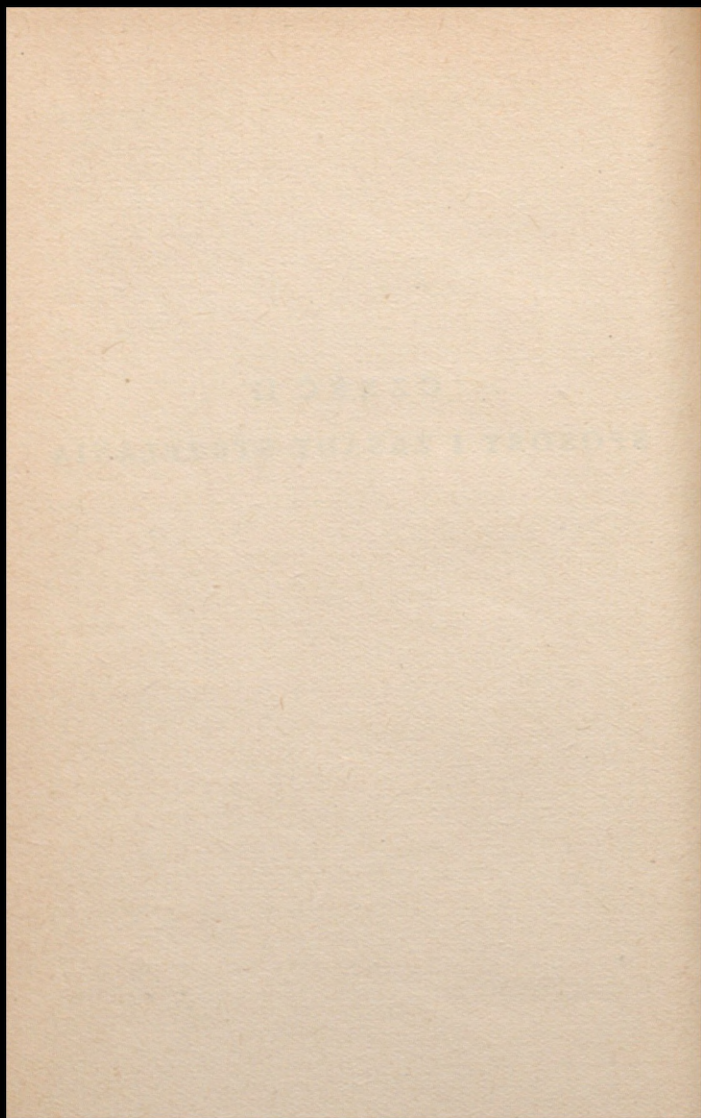
112. Sposób przystrzeliwania pistoletu maszynowego wz. 1943 zasadniczo jest taki sam, jak pistoletu maszynowego wz. 1941, który podają pkt. 65—71 niniejszej instrukcji. Różnica polega na tym, że:

- 1) punkt kontrolny znajduje się na wysokości 36 cm;
- 2) przy przesuwaniu muszki należy pamiętać, że każde jej przesunięcie o 0,1 mm przenosi średni punkt trafienia przy strzelaniu na odległość 100 m, o 2,8 cm.

CZĘŚĆ II

SPOSOBY I ZASADY STRZELANIA

ROZDZIAŁ I

SPOSOBY STRZELANIA Z PISTOLETU MASZYNOWEGO

Wskazówki ogólne

113. Strzelanie z pistoletu maszynowego składa się z następujących czynności: przygotowania do strzelania (przyjęcie postawy strzeleckiej, załadowanie i nastawienie celownika), wykonania strzelania i przerywania ognia (chwilowe przerywanie ognia i zmiana magazynka).

114. Żołnierz strzela z pistoletu maszynowego na komendę dowódcy lub samorzutnie.

115. Z pistoletu maszynowego można strzelać z postawy leżąc, klęcząc, siedząc i stojąc, z wolnej ręki, z oparcia i w ruchu.

116. Do załadowania pistoletu maszynowego podaje się komendę: „Ładuj“. Na tę komendę żołnierze ładują pistolety maszynowe w takiej postawie, w jakiej zastała ich komenda.

W razie potrzeby, przed komendą „Ładuj“ może być podana postawa strzelecka.

W warunkach bojowych pistolet maszynowy powinien być zawczasu załadowany i zabezpieczony w przednim położeniu zamka.

117. Do otwarcia i prowadzenia ognia daje się zadanie ogniowe lub podaje się komendę, w której należy wskazać: cel, celownik, punkt celowania (jeżeli potrzeba) i rodzaj ognia.

Aby otworzyć ogień ciągły dowódca podaje komendę, na przykład:

„Dozór 3 — suche drzewo, w prawo na 2 palce w krzakach — ckm; do ckm, 10, dwie krótkie serie ognia“.

„Na wprost — do biegnących, 20, w pierś, krótkie serie — ognia“.

„Do atakujących, długie serie — ognia“.

W razie konieczności strzelania ogniem pojedynczym (w celu maskowania lub zaoszczędzenia naboji) dowódca podaje komendę, na przykład:

„W lewo na zaoranym polu — okop, do strzelców, 10, pojedynczym, od prawego — ognia“.

„Na prawym skraju rowu — peryskop; do peryskopu, 20, pojedynczo, po 2 naboje — ognia“.

Przy strzelaniu salwami na komendę „Pał“, strzelec daje jedną krótką serię.

W celu chwilowego przerwania ognia podaje się komendę lub sygnał: „Przerwij ogień“, a dla całkowitego przerwania ognia — „Rozładuj“.

Po tych komendach strzelcy powinni przede wszystkim zabezpieczyć pistolety w tylnym położeniu zamka.

118. Każdy strzelec, kierując się niżej podanymi zasadniczymi sposobami strzelania z pistoletu maszynowego, powinien w zależności od swoich indywidualnych właściwości, wyrobić sobie najbardziej dogodną i pewną postawę do strzelania, starając się przy tym osiągnąć jednakowe układanie kolby w dołku strzeleckim i jak najwygodniejsze ułożenie tułowia, rąk i nóg.

Każdą czynność przy strzelaniu powinien strzelec wykonywać szybko, nie przerywając obserwacji celu.

Z pistoletu maszynowego wz. 1943 z braku czasu na rozłożenie kolby (przy zaskoczeniu przez nieprzyjaciela) można strzelać ze złożoną kolbą, trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za gniazdo magazynka, a prawą za chwyt pistoletu.

Sposoby strzelania leżąc

Postawa strzelecka leżąc

119. Aby przyjąć postawę leżąc do strzelania z pistoletu maszynowego wz. 1941 należy:

1) Zrzucić pas z ramienia (z szyi) i trzymając pistolet maszynowy prawą ręką za szyjkę łoża wylotem w przód i w górę, wykonać prawą nogą krok w przód i nieco w prawo.

2) Skierowując pistolet maszynowy wylotem lufy do celu, szybko klęknąć na lewe kolano, następnie kolejno opierając się o ziemię dłonią lewej ręki i łokciem, położyć się na lewy bok i łokieć lewej ręki.

Rys. 70. Postawa leżąc z pistoletem maszynowym wz. 1941

3) Położyć pistolet maszynowy na dłoni lewej ręki (pod celownikiem i opuścić kolbę na ziemię (rys. 70).

4) Położyć się, przylegając ciałem do ziemi; nogi lekko rozwarte piętami do wewnątrz.

5) W razie potrzeby natychmiastowego otwarcia ognia należy przesunąć bezpiecznik w prawo, nastawić przełącznik na potrzebny rodzaj ognia, po czym prawą ręką odciągnąć rączkę zamkową w tył aż do oporu i ująć nią za szyjkę kolby, wprowadzając w kabłąk palec wskazujący; pozostałymi palcami objąć szyjkę. Pistolet maszynowy należy trzymać w lewej ręce opierając kolbę i pudełko magazynka o ziemię.

120. Aby przyjąć postawę leżąc do strzelania z pistoletu maszynowego wz. 1943 należy:

1) Zrzucić pas z ramienia (z szyi) i trzymając pistolet maszynowy prawą ręką, za komorę zamkową, pod celownikiem — wylotem lufy w przód i w górę, wykonać prawą nogą krok w przód i nieco w prawo.

2) Skierowując pistolet maszynowy wylotem do celu, szybko klęknąć na lewe kolano, następnie kolejno opierając się o ziemię dłonią lewej ręki i łokciem, położyć się na lewy bok i łokieć lewej ręki.

3) Ująć pistolet maszynowy lewą ręką za gniazdo magazynka, a prawą rozłożyć kolbę i ustawić trzewik kolby.

Rys. 71. Postawa leżąc z pistoletem maszynowym wz. 1943

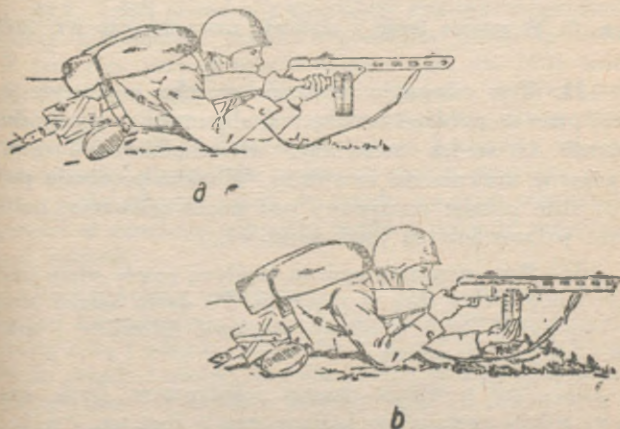
4) Położyć się, przylegając ciałem do ziemi; nogi lekko rozewrzeć, piętami do wewnątrz. Trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za gniazdo magazynka, opuścić kolbę i pudełko magazynka na ziemię.

5) W razie potrzeby natychmiastowego otwarcia ognia, należy nastawić celownik na potrzebną podziałkę, podać

rączkę bezpiecznika do przodu, odciągnąć zamek do tyłu i ujmując prawą ręką za rękojeść pistoletu, wprowadzić palec wskazujący do kabłąka (rys. 71).

Składanie się i strzelanie w postawie leżąc

121. Do strzelania z pistoletu maszynowego wz. 1941 należy: po wybraniu lub odszukaniu celu wskazanego przez dowódcę, nie tracąc go z oczu, podnieść kolbę pistoletu maszynowego i szczelnie przyciągnąć ją do ramienia; jednocześnie nachylić głowę nieco w przód i nie naprężając szyi, przyłożyć policzek do kolby. Lewą ręką podtrzymywać na dłoni pistolet maszynowy od dołu między magazynkiem i kabłąkiem (rys. 72) lub pod magazynkiem. Prawą ręką, bez naprężania objąć szyjkę kolby i położyć wskazujący palec pierwszym stawem na język spustowy.

Rys. 72. Położenie lewej ręki przy strzelaniu leżąc z pistoletem maszynowym wz. 1941
a) — z wolnej ręki, b) — z podpórką (lewa ręka pod magazynkiem)

122. Do strzelania z pistoletu maszynowego wz. 1943 należy: po wybraniu lub odszukaniu celu wskazanego przez dowódcę nie tracąc go z oczu, podnieść pistolet maszynowy z ziemi i przyciągnąć szczelnie kolbę do ramienia; jednocześnie nachylić głowę nieco w przód ku komorze zamkowej nie naprężając szyi. Trzymając pistolet maszynowy silnie lewą ręką za gniazdo magazynka, a prawą za rękojeść pistoletu, położyć palec wskazujący pierwszym stawem na język spustowy (rys. 73).

Rys. 73. Strzelanie leżąc z pistoletu maszynowego wz. 1943

123. Przy celowaniu zamknąć lewe oko, a prawym patrzeć przez szczerbinę i muszkę tak, aby muszkę naprowadzić (zgrać) na środek szczerbiny, wierzchołkiem — równo z górnymi krawędziami szczerbiny. W takim położeniu doprowadzić pistolet maszynowy pod punkt celowania, naciskając jednocześnie na język spustowy.

124. Przy strzelaniu ogniem ciągłym, należy silnie trzymać kolbę prawą ręką w ramieniu. Po daniu każdej serii, szybko puścić język spustowy, poprawić celowanie i znów nacisnąć język spustowy.

125. Przy strzelaniu ogniem pojedynczym język spustowy należy zwalniać po każdym strzale (pm wz. 1941).

Przy strzelaniu ogniem pojedynczym z pistoletu maszynowego wz. 1943 naciskanie na język spustowy powinno być bardzo krótkie. Naciskając na język spustowy, żołnierz po-

winien wyczuć moment zwolnienia zamka z zaczepu zamkowego i wtedy puścić język spustowy.

Przerwanie ognia

126. Przerwanie ognia (strzelania) może być chwilowe i całkowite. W celu chwilowego przerwania ognia, jeżeli nie przewiduje się zmiany stanowiska ogniowego, po zaprzestaniu strzelania należy zabezpieczyć pistolet w tylnym położeniu zamka. W tym celu przy pistolecie maszynowym wz. 1941, należy odciągnąć rączkę zamkową trochę do tyłu, aby bezpiecznik znalazł się naprzeciw wycięcia w pokrywie komory zamkowej, po czym przesunąć bezpiecznik w lewo. Następnie sprawdzić dokładność zabezpieczenia poruszając rączką zamkową.

Przy pistolecie maszynowym wz. 1943 należy odciągnąć rączkę bezpiecznika do tyłu.

127. Jeżeli przewiduje się zmianę stanowiska ogniowego, należy zabezpieczyć pistolet w przednim położeniu zamka. W tym celu przy pistolecie maszynowym wz. 1941 należy nacisnąć lewą ręką na zatrzask magazynka, a prawą ręką odciągnąć magazynek od komory zamkowej mniej więcej na grubość naboju. Naciskając palcem lewej ręki na język spustowy i jednocześnie trzymając rączkę zamkową prawą ręką, podać płynnie zamek do przodu, po czym zabezpieczyć pistolet w przednim położeniu zamka i docisnąć magazynek pod zatrzask.

Przy pistolecie maszynowym wz. 1943, należy odciągnąć rączkę bezpiecznika do tyłu, nacisnąć zatrzask magazynka prawą ręką i odłączyć magazynek; podać rączkę bezpiecznika do przodu i naciskając palcem lewej ręki język spustowy, zwolnić zamek z zaczepu, przytrzymując go prawą ręką za rączkę zamkową; odciągnąć rączkę bezpiecznika do tyłu i znów przyłączyć magazynek, dopychając go w gniazdo magazynka aż do chwili usłyszenia trzasku.

128. Przy całkowitym przerwaniu ognia należy:

1) Przy pistolecie maszynowym wz. 1941 — odłączyć magazynek; płynnie podać zamek w przednie położenie, zabezpieczyć i dołączyć magazynek.

2) Przy pistolecie maszynowym wz. 1943 — zabezpieczyć pistolet w tylnym położeniu zamka, odłączyć magazynek, płynnie zwolnić zamek z zaczepu zamkowego i zabezpieczyć go w przednim położeniu. Następnie przyłączyć magazynek do pistoletu maszynowego i złożyć kolbę.

Jeżeli nie przewiduje się potrzeby strzelania z pistoletu, to magazynek należy rozładować, wyjęte z niego naboje schować i próżny magazynek przyłączyć do pistoletu maszynowego.

Postawa i strzelanie kłęcząc

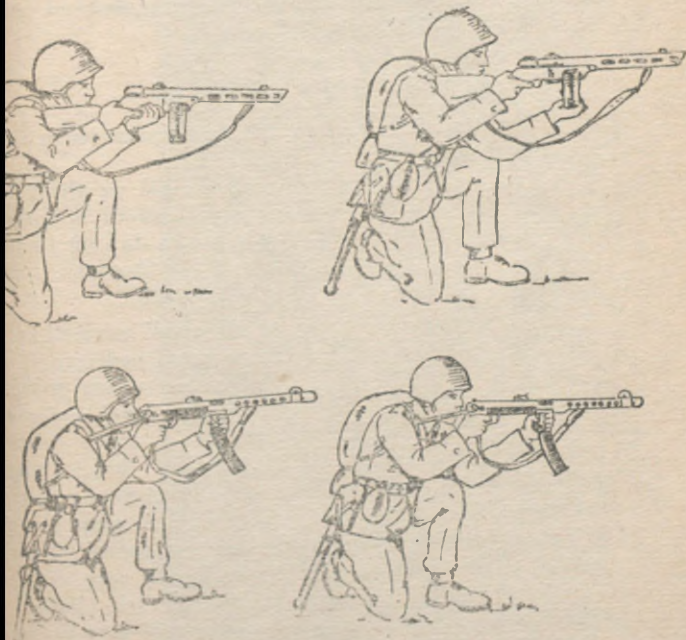
129. Do strzelania z postawy kłęcząc (rys. 74) należy: prawą ręką zdjąć pistolet maszynowy, zrzucając pas z ramienia (z szyi), a lewą podchwycić go od dołu (pm. wz. 1943

Rys. 74. Postawa kłęcząc

za gniazdo magazynka). Jednocześnie cofnąć prawą nogę tyłu, szybko klęknąć na prawym kolanie i usiąść na obcasie. Lewą rękę z pistoletem oprzeć na udzie lewej nogi, prawą ręką ująć rączkę zamkową (przy pm wz. 1943 —łożyć kolbę, ustawić trzewik kolby i przenieść rękę na rączkę zamkową).

Jeżeli zachodzi potrzeba natychmiastowego otwarcia ognia należy: załadować pistolet maszynowy, nastawić odpowiednio celownik i ująć prawą ręką za szyjkę kolby (pm

Rys. 75. Strzelanie klęcząc (ułożenie łokcia wyżej i niżżej kolana)

wz. 1943 — za rękojęć) pistoletu, wprowadzając palec wskazujący do kabłąka. Goleń lewej nogi ustawić możliwie pionowo, a uda nóg powinny tworzyć kąt nieco mniejszy od prostego.

130. Przy składaniu się do strzelania klęcząc należy: łokieć lewej ręki oprzeć o udo nogi powyżej kolana lub w zależności od budowy ciała, łokieć nieco opuścić niżej kolana; łokieć prawej ręki podnieść i przyciągnąć kolbę pistoletu do ramienia (rys. 75).

Co do reszty czynności kierować się wskazówkami podanymi w pkt. 121—128 i pkt. 118.

Postawy i strzelanie siedząc

131. Do strzelania „siedząc“ można stosować jedną z następujących postaw:

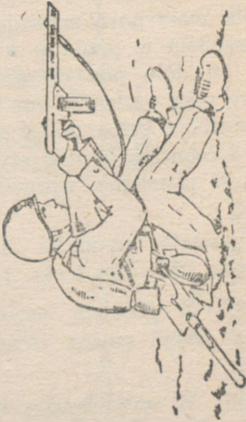
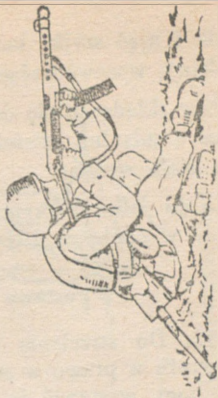
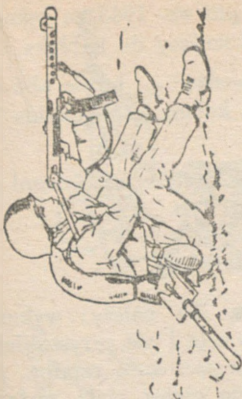

Rys. 76. Postawa siedząc

1) usiąść na ziemi robiąc pół zwrotu w prawo w stosunku do celu i silnie oprzeć się obcasami o ziemię (rys. 77);

2) usiąść na ziemi krzyżując nogi, podciągnąć je pod siebie w ten sposób, aby stopa prawej nogi znajdowała się między udem i goleniem lewej nogi, a stopę lewej nogi podciągnąć pod goleń prawej nogi.

W obu wypadkach lewą rękę z pistoletem oprzeć jak najwygodniej o udo lewej nogi i trzymając tą ręką pistolet pod celownikiem lub za magazynek (pm wz. 1943 — za gniazdo magazynka), prawą ręką odciągnąć zamek (przy pm wz. 1943 — uprzednio rozłożyć kolbę i podać rączkę bezpiecznika do przodu), załadować pistolet, nastawić ce-

Rys. 77. Strzelanie siedząc: a — z pistoletu maszynowego wz. 1941, b — wz. 1943

lownik i ująć szyjkę kolby (przy pm wz. 1943 za rękojeść pistoletu), wprowadzając palec wskazujący do kabłąka.

Przy składaniu się do strzału siedząc — łokcie obu rąk oprzeć o uda lub opuścić je niżej kolan, jeśli pozwala budowa ciała strzelca.

Co do dalszych czynności kierować się wskazówkami podanymi w punktach 121—128 i pkt. 118.

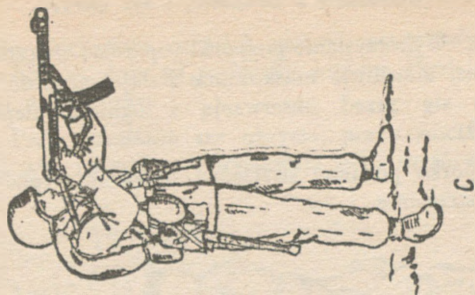
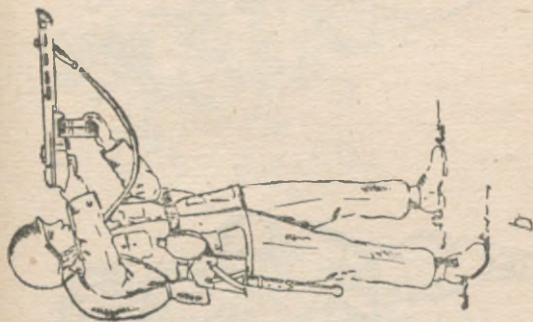
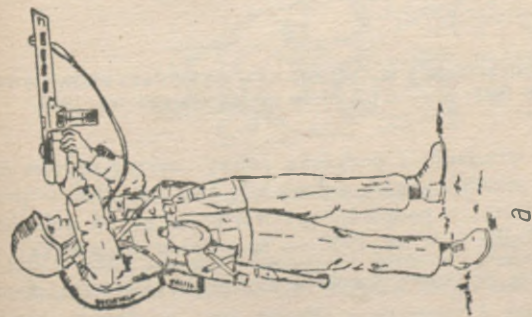
Postawa i strzelanie stojąc

132. Do strzelania stojąc (rys. 78) należy: wykonać pół zwrotu w prawo w stosunku do celu i nie przystawiając lewej nogi, wystawić ją w lewo na szerokość ramion, jak najwygodniej dla strzelca, przy tym ciężar ciała rozłożyć równomiernie na obie nogi. Jednocześnie prawą ręką zdjąć pistolet maszynowy zrzucając pas z ramienia (z szyi) i podać go wylotem w przód w kierunku celu, podchwytyjąc lewą ręką od dołu pod celownikiem (za gniazdo magazynka). Prawą ręką odciągnąć zamek (przy pm wz. 1943 — uprzednio rozłożyć kolbę, podać rączkę bezpiecznika w przód), nastawić celownik i ująć szyjkę kolby (pm wz. 1943 — za rękojeść pistoletu), wprowadzając palec wskazujący do kabłąka.

Pozostałe czynności strzelania wykonuje się według punktów 121—128 i pkt. 118.

133. Z pistoletu maszynowego wz. 1943 w położeniu „przez szyję“ można strzelać stojąc, nie zdejmując pasa z szyi.

134. W wąskich ukryciach i przy niespodziewanym zetknięciu się z nieprzyjacielem na bliską odległość można stosować następujący sposób strzelania stojąc: pistolet maszynowy wziąć jak do strzelania w ruchu (pm wz. 1943 nie rozkładając kolby) i nie celując, skierować wylotem lufy na nieprzyjaciela, ostrzeliwując go ogniem ciągłym z bliska.

Rys. 78. Strzelanie stojąc: a i b — z pistoletu maszynowego wz. 1941, c — z pistoletu maszynowego wz. 1943

Strzelanie z podpórką i zza ukrycia

135. Wykorzystanie podpórki (oparcia) znacznie ułatwia strzelanie, umożliwia maskowanie i daje możliwość strzelcom ukrycia się przed obserwacją i ogniem nieprzyjaciela (rys. 79).

Podpórka powinna strzelcowi zapewnić wygodną postawę do strzelania.

a

b

Rys. 79. Strzelanie z podpórką: a — z pistoletu maszynowego wz. 1941; b — z pistoletu maszynowego wz. 1943

Przy strzelaniu z podpórką należy: oprzeć pistolet maszynowy przednią częścią osłony lufy (pm wz. 1943 — przed magazynkiem) o podpórkę, przytrzymując go od dołu lewą ręką za kolbę (pm wz. 1943 — za gniazdo magazynka).

Twardą podpórkę przykryć złożonym płaszczem, darnią itp.

W celu zwiększenia celności, pistolet maszynowy można kłaść nie bezpośrednio na podpórkę, lecz na dłoni lewej ręki opartej o podpórkę.

136. Przy strzelaniu zza ukrycia, przystosować się do niego tak, aby na zewnątrz wystawała tylko część wylotowa

Rys. 80. Strzelanie leżąc zza pnia

pistoletu maszynowego. Strzelając z postawy kłęcząc lub stojąc, należy ściśle przywrzeć do ukrycia lewym bokiem i ramieniem, uważając, aby pistolet maszynowy i przytrzymująca go kiść lewej ręki nie dotykała przedmiotu podparcia,

przez co uniknie się odchyień pocisku w bok od kierunku strzału (rys. 80—83).

Strzelanie z pistoletu maszynowego wz. 1943 z ukrycia ograniczającego ruch (z czołgów, wozów pancernych, wąskich strzelin itp.), należy prowadzić przy zło-

Rys. 81. Strzelanie kłęcząc zza drzewa

Rys. 82. Strzelanie stojąc zza drzewa

żonej kolbie wykorzystując jako podpórkę pod przednią część osłony lufy skraj lub burtę ukrycia.

Rys. 83. Strzelanie siedząc — na drzewie

Postawy i strzelanie na nartach

137. Do strzelania na nartach w postawie leżąc, należy wziąć pistolet maszynowy do prawej ręki, a kijki do lewej.

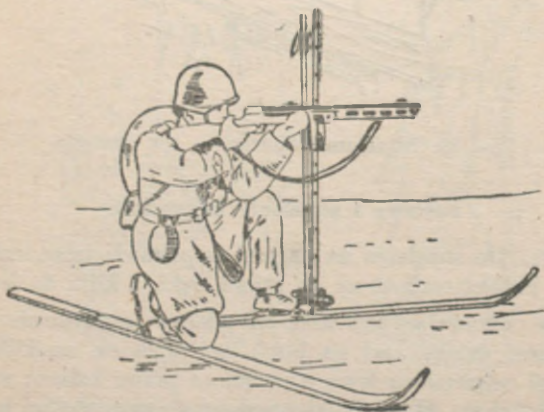
Nie odrywając pięt nart od miejsca zatrzymania się, rozewrzeć dzioby nart na boki; opierając się na kijkach klęknąć najpierw na lewo, a potem na prawe kolano; szybko położyć się, kładąc kijki przed sobą, oprzeć łokieć lewej ręki na kijkach i złożyć się do strzału (rys. 84).

138. Do strzelania na nartach w postawie kłęcząc należy postawić kijki z lewej strony, odstawić dziób prawej narty

Rys. 84. Strzelanie leżąc z przypiętymi nartami

w prawo, a jej tylną część postawić na pięcie lewej narty; kłęknąć prawym kolaniem na prawą nartę i złożyć się do strzału (rys. 85).

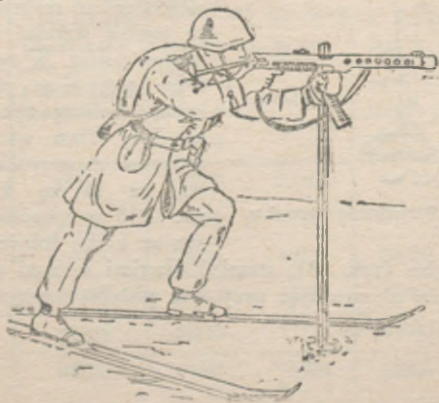
Rys. 85. Strzelanie kłęcząc na nartach

139. Do strzelania na nartach w postawie stojąc — wykonuje się wszystkie czynności jak w postawie stojąc — bez nart (rys. 86).

W celu zwiększenia stateczności postawy stojąc na nartach można wykorzystać kijki jako podparcie. W tym celu należy je złączyć ze sobą, a ich rzemyki (pętle) założyć na lewą rękę (rys. 87), po czym stawiając kijki między nartami wykorzystać je jako

Rys. 86. Strzelanie stojąc na nartach

Rys. 87. Strzelanie stojąc z podpórką na nartach

podpórkę lub postawić kijki z lewej strony i oprzeć na nich pistolet maszynowy.

Strzelanie w ruchu

140. Do strzelania w ruchu należy mieć pistolet maszynowy w położeniu „przez szyję“.

Z pistoletu maszynowego w ruchu można strzelać dwoma sposobami:

Rys. 88. Strzelanie w ruchu.

1) Przy oddaleniu od celu na odległość większą niż 100 m strzelec, aby strzelić, powinien zatrzymać się, złożyć się do strzału, szybko wycelować i oddać jedną — dwie krótkie lub jedną długą serię, po czym poruszać się w dalszym ciągu.

2) Przy oddaleniu od celu na odległość mniejszą niż 100 m można strzelać nie wstrzymując ruchu. W tym celu należy: trzymając pistolet maszynowy lewą ręką za osłonę lufy (pm wz. 1943 — gniazdo magazynka), a prawą za szyjkę kolby (pm wz. 1943 za rękojeść) i przyciskając kolbę łokciem do pra-

wego boku (rys. 88), strzelać długimi seriami ogniem poszerzanym, skierowując przy tym pistolet maszynowy wylotem lufy do celu.

ROZDZIAŁ II

ZASADY STRZELANIA Z PISTOLETU MASZYNOWEGO W WALCE

Wskazówki ogólne

141. Żołnierz uzbrojony w pistolet maszynowy strzela w walce z reguły samodzielnie, stosując się do sytuacji bojowej.

142. Ogień z pistoletu maszynowego charakteryzują następujące dane:

Odległość w metrach	największe przewyższ. toru pocisku ponad linią celowania w cm	Wymiary środkowego pasa rozrzutu			
		Na wysok. w cm		Na szerok. w cm	
		ogniem pojedynczym	krótkimi seriami	ogniem pojedynczym	krótkimi seriami
50	1/2	10/10	21/15	10/10	19/14
100	7/7	21/20	31/30	21/20	29/27
150	19/18	32/31	42/45	32/30	40/40
200	36/36	42/42	56/60	41/40	54/52
250	62/62	54/53	71/75	53/50	68/66
300	98/98	67/64	90/90	65/60	84/80

U w a g a : W liczniku — dane dotyczące pm wz. 1941, w mianowniku pm — wz. 1943.

Niezbędną ilość nabojów do zniszczenia odkrytego pojedynczego celu przy strzelaniu krótkimi seriami uwidacznia niżej podana tabela:

Odległość strzelania w metrach	Głównka	Popiersie	Biegający	Stojący
50	3	2	1	1
100	4	3	2	1
150	6	4	3	2
200	8	5	4	3
250	12	7	5	3
300	16	9	6	4

Uwaga: Pod warunkiem, że średni punkt trafienia pokrywa się ze środkiem celu.

Wybór celu

143. W walce, dla żołnierza uzbrojonego w pistolet maszynowy, celami są: dowódcy i pojedynczy żołnierze nieprzyjaciela, umieszczeni odkrycie lub zamaskowani, przebiegający lub pojawiający się niespodziewanie, atakujące lub kontratakujące grupy nieprzyjaciela oraz jego środki ogniowe.

Przy wyborze celu kierować się jego znaczeniem bojowym i wrażliwością na ogień, w pierwszym rzędzie niszczyć

cele ważne i niebezpieczne, a spośród nich — najbliższe i najbardziej odkryte.

Wybór celownika i punktu celowania

144. Przy wyborze nastawienia celownika należy kierować się następującymi zasadami: ogień ciągły seriami do wszystkich celów na odległościach do 300 m prowadzi się przy celowniku 20; ogień pojedynczy (lub po dwa strzały) do drobnych celów na odległościach 100 m i bliżej prowadzi się przy celowniku 10, w pozostałych wypadkach — przy celowniku 20.

145. Punktem celowania z zasady jest środek dolnego skraju celu.

Przy strzelaniu do wysokich celów (biegnący lub stojący) punkt celowania wybiera się na najszerszej części tego celu (piers, pas). Przy strzelaniu na odległościach większych niż 200 m celuje się w głowę celu.

W czasie strzelania należy obserwować miejsce padania pocisków i jeżeli zajdzie potrzeba — dobrać inny punkt celowania.

146. Przy strzelaniu ogniem ciągłym wpływ temperatury i wiatru równoległego nie ma żadnego znaczenia, gdyż wpływ ich na lot pocisku zostaje kilkakrotnie pokryty naturalnym rozrzutem i dlatego można go nie uwzględniać.

Przy strzelaniu ogniem pojedynczym, szczególnie do małych celów, na odległościach 200 m i więcej, wpływ temperatury i wiatru równoległego należy uwzględniać, dobierając odpowiednio wyżej lub niżej punkt celowania, stosownie do podanej tabeli:

Odległość w m	Przy temperaturze									Przy silnym wietrze (10 m/sek.) w kierunku strzału, pkt. cel. dobierać niżej. Przy wietrze przeciwnym pkt. cel. do- bierać wy- żej w cm.
	+ 45°	+ 35°	+ 25°	+ 15°	+ 5°	- 5°	- 15°	- 25°	- 35°	
	punkt celowania dobierać niżej o cm				punkt celowania dobierać wyżej o cm					
100	3	2	1	—	1	2	3	4	5	—
150	6	4	2	—	2	4	6	8	10	1
200	12	8	4	—	4	8	12	16	20	3
250	24	16	8	—	8	16	24	32	40	*) 6
	21	14	7	—	7	14	21	28	35	
300	36	24	12	—	12	24	36	48	60	10

147. Wiatr boczny wywiera znaczny wpływ na lot pocisku odchylając go w bok. Dlatego punkt celowania należy przenosić w tę stronę, z której więcej wiatr, zgodnie z następującą tabelą:

*) Mianownik dotyczy pm wz. 1943.

Odległość w m	Przeniesienie punktu celowania przy średnim wietrze (5 m/sek.) wiejącym pod kątem 90°		U w a g i
	w cm	w sylwetkach (figurach) człowieka	
100	20/20	$\frac{1}{2}$	<p>1. Poprawka w doborze punktu celowania przy silnym wietrze (10 m/sek.) jest 2 razy większa, przy słabym (2-3 m/sek.) 2 razy mniejsza.</p> <p>2. Przy wietrze wiejącym pod kątem ostrym poprawka w doborze punktu celowania – 2 razy mniejsza.</p> <p>3. Obliczanie poprawki punktu celowania należy przeprowadzać od środka celu (rys. 89).</p>
150	45/45	1	
200	75/73	$1\frac{1}{2}$	
250	110	2	
300	150	3	

U w a g a: W rubryce drugiej licznik dotyczy pm wz. 1941; mianownik pm wz. 1943.

Dobry
punkt
celowania

Pierwszy
punkt
celowania

Punkt
trafienia

Rys. 89. Dobór punktu celowania

Strzelanie do celów pojedynczych i grupowych

148. Pojedynczy odkryty cel na odległościach do 300 m należy zwalczać krótkimi seriami lub ogniem pojedynczym dobierając punkt celowania w zależności od odległości, wysokości celu i atmosferycznych warunków strzelania.

149. Grupowy cel, składający się z oddzielnych dobrze widocznych figur, z odległości 200 m i bliżej, ostrzeliwuje się krótkimi seriami, kolejno przenosząc punkt celowania z jednej figury na drugą.

150. Szeroki cel grupowy, źle widoczny lub zamaskowany, ostrzeliwuje się w zależności od odległości krótkimi lub długimi seriami przenosząc kolejno punkt celowania od jednego skraju celu (maski) do drugiego.

151. Przy odpieraniu ataku lub kontrataku oraz przy niespodziewanym napadzie na odległościach od 100 m i bliżej, ostrzeliwuje się nieprzyjaciela długimi seriami, ogniem poszerzanym na szerokość celu.

152. W walce w lesie ostrzeliwuje się nieprzyjaciela zza drzew, krótkimi seriami, strzałem podchwytywym (myśliw-

skim), a walcząc w rowach ciągłych, rowach łączących, w ciasnych ukryciach itp., należy ostrzeliwać nieprzyjaciela z bliska, bez składania się z ramienia, celując całym pistoletem.

Strzelanie do celów chwilowo ukazujących się i ruchomych

153. Dla zwalczania celów ukazujących się na krótki okres czasu, niezbędne jest bardzo uważne i szczegółowe obserwowanie pola walki, szybkie rozpoznawanie i ocenianie celów, określanie odległości do nich, dobieranie celownika i punktu celowania.

Przyspieszenie strzelania do ukazujących się celów, powinno być osiąganę przez szybkie składanie się do strzału.

154. Do zwalczania ukazujących się celów, można przedtem wycelować w to miejsce, gdzie spodziewamy się jego ukazania; w momencie ukazania się celu, szybko poprawić celowanie i dać krótką serię.

Jeżeli nie można przewidzieć miejsca przebywania i ukazania się celu, należy stosować strzał podchwytowy (myśliwski), krótkimi seriami.

155. Strzelanie do celów poruszających się pieszo w płaszczyźnie strzału (w kierunku strzelca i odwrotnie), należy prowadzić celownikiem nastawionym na 20, dobierając punkt celowania w miarę przybliżania lub oddalania się celu (pkt. 145).

156. Do zwalczania celu poruszającego się pod kątem do płaszczyzny strzału, należy brać wyprzedzenie punktu celowania w kierunku posuwania się celu, według niżej podanej tabeli:

Odległość w m	Poprawka doboru punktu celowania do biegnącego pod kątem 90° pierwszego celu (3 m/sek.)				U w a g i
	w cm		w sylwetkach człowieka		
	pm wz. 1941	pm wz. 1943	pm wz. 1941	pm. wz. 1943	
50	30	30	1/2	1/2	1. Poprawka doboru punktu celowania do celu posuwającego się krokiem — 2 razy mniejsza. 2. Poprawka doboru punktu celowania do celu posuwającego się pod kątem ostrym płaszczyzny strzału — 2 razy mniejsza. 3. Przy poprawce doboru punktu celowania obliczanie należy przeprowadzać od środka celu
100	75	70	1 1/2	1 1/2	
150	115	115	2 1/2	2 1/2	
200	160	160	3	3	
250	210	215	4	4	
300	260	270	5	5	

157. Przy ostrzeliwaniu poruszającego się celu, można wybrać punkt na drodze jego ruchu, uprzednio wycelować w ten punkt, a gdy tylko cel przybliży się do wybranego punktu na wielkość koniecznego wyprzedzenia, otworzyć ogień.

Strzelanie do celów powietrznych

158. Ogień z pistoletu maszynowego do samolotów i spadochroniarzy na odległościach do 300 m prowadzi się z nastawieniem celownika 20.

Ogień otwiera się tylko na rozkaz dowódcy.

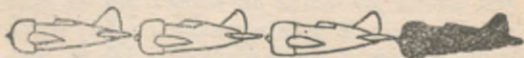
159. Najbardziej dogodnym momentem strzelania do samolotu jest chwila pikowania na strzelca lub też odlotu samolotu po pikowaniu. W tych wypadkach należy strzelać bez wyprzedzenia, celując w dziób pikującego lub w ogon odlatującego samolotu.

W innych wypadkach, przy strzelaniu do samolotu, należy brać wyprzedzenie, w zależności od odległości i szybkości lotu samolotu.

Wielkość wyprzedzenia podaje poniższa tabela.

Szybkość samolotu w m sek	Odległość strzelania i wyprzedzenia w metrach						
	50		100		200	300	
	wz. 1941	wz. 1943	wz. 1941	wz. 1943	dla obu wzorów	wz. 1941	wz. 1943
60	6,6	5,4	15,0	13,8	32,4	52,2	53,4
70	7,7	6,3	17,5	16,1	37,8	60,9	62,3
80	8,8	7,2	20,0	18,4	43,2	69,6	71,2
90	9,9	8,1	22,5	20,7	48,6	78,3	80,1
100	11,0	9,0	25,0	23,0	54,0	87,0	89,0
110	12,1	9,9	27,5	25,3	59,4	95,7	97,9
120	13,2	10,8	30,0	27,6	64,8	104,4	106,8
130	14,3	11,7	32,5	29,9	70,2	113,1	115,7
140	15,4	12,6	35,0	32,2	75,6	121,8	124,6
150	16,5	13,5	37,5	34,5	81,0	130,5	133,5

160. W walce, posługując się tabelą wyprzedzeń w metrach, należy sporządzić tabelę wyprzedzenia w kadłubach samolotów nieprzyjaciela działających w danym rejonie, uwzględniając ich rozmiary i szybkość lotu. Przy strzelaniu podawać wyprzedzenie w kadłubach widocznej sylwetki samolotu (rys. 90).

Rys. 90. Sposób wyprzedzenia przy strzelaniu do samolotu.

Przykład. Szybkość samolotu 80 m/sek. — długość kadłuba — 10 m; wyprzedzenie należy brać przy strzelaniu na odległość: 50 m — 1 kadłub, na 100 m — 2 kadłuby, na 200 m — 4 kadłuby, na 300 m — 7 kadłubów.

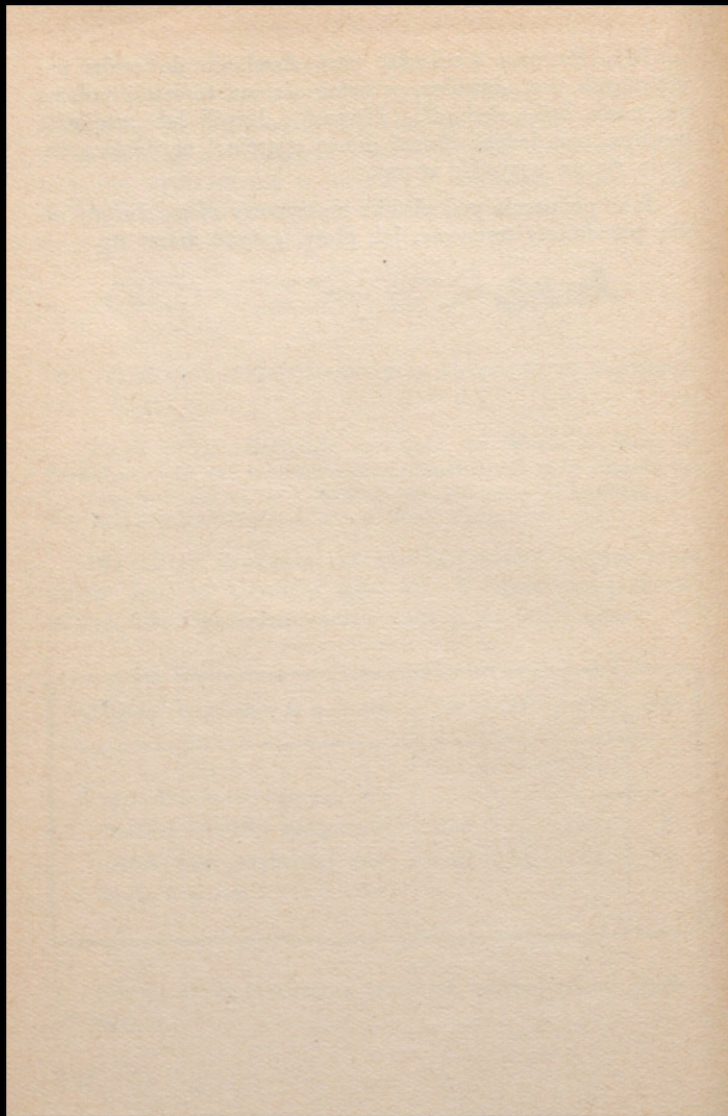
161. Przy strzelaniu do spadochroniarzy wyprzedzenie należy brać w kierunku spadania. Wyprzedzenie podawać w figurach (spadochroniarza) według poniższej tabeli:

Odległość strzelania w metrach	50	100	200	300
Wyprzedzenie w figurach widocznej sylwetki spadochroniarza przy szybkości opadania 6 m/sek.	pod nogi	$\frac{1}{2}$ fig.	$1\frac{1}{2}$ fig.	3 fig.

U w a g a: Wyprzedzenie liczy się od nóg figury spadochroniarza.

162. Postawa strzelecka, przy strzelaniu do celów powietrznych, jest dowolna, w zależności od terenu i położenie może być „siedząc“, „klęcząc“, „leżąc“ lub „stojąc“; powinna ona jednak dawać dobre oparcie i możliwość obracania się na wszystkie strony.

Jako podparcie pod pistolet maszynowy mogą służyć; niskie przedmioty terenowe, jak płoty, gałęzie drzew itp.

T A B E L A

kątów celowania, odchylenia i czasu lotu pocisku
przy strzelaniu z pistoletu maszynowego wz. 1941

Odległość strzelania w metrach	Kąt celo- wania w ty- siężnych	Odchylenie w cm	Czas lotu pocisku w sekundach
50	2,8	—	0,11
100	4,2	5	0,25
150	5,5	10	0,39
200	7,2	20	0,54
250	9,2	30	0,70
300	11,4	40	0,87
350	13,9	50	1,05
400	17,0	60	1,24
450	20,3	80	1,45
500	24,2	100	1,68

T A B E L A

kątów celowania, odchylenia i czasu lotu pocisku przy strzelaniu z pistoletu maszynowego wz. 1943

Odległość strzelania w metrach	Kąt celowania w tysięcznych	Odchylenie w cm	Czas lotu pocisku w sekundach
50	3,6	—	0,09
100	5,0	5	0,23
150	6,6	10	0,38
200	8,6	20	0,54
250	10,8	30	0,71
300	13,1	40	0,89

TABELA

przewyższenia toru pocisku nad linią celowania przy strzelaniu z pistoletu maszynowego wz. 1941

Celownik w podziałkach	Odległość w metrach									
	50	100	150	200	250	300	350	400	450	500
	Przewyższenie toru w centymetrach									
5	0	-14	-40							
10	7	0	-25	-66						
15	15	16	0	-34	-92					
20	22	30	25	0	-50	-126				
25	34	53	55	40	0	-69	-172			
30	45	76	90	86	58	0	-91	-232		
35	58	102	129	138	123	78	0	-128	-300	
40	74	134	177	202	203	174	112	0	-157	-375
45	92	169	229	272	289	278	234	169	0	-203
50	112	210	297	353	381	385	376	302	183	0

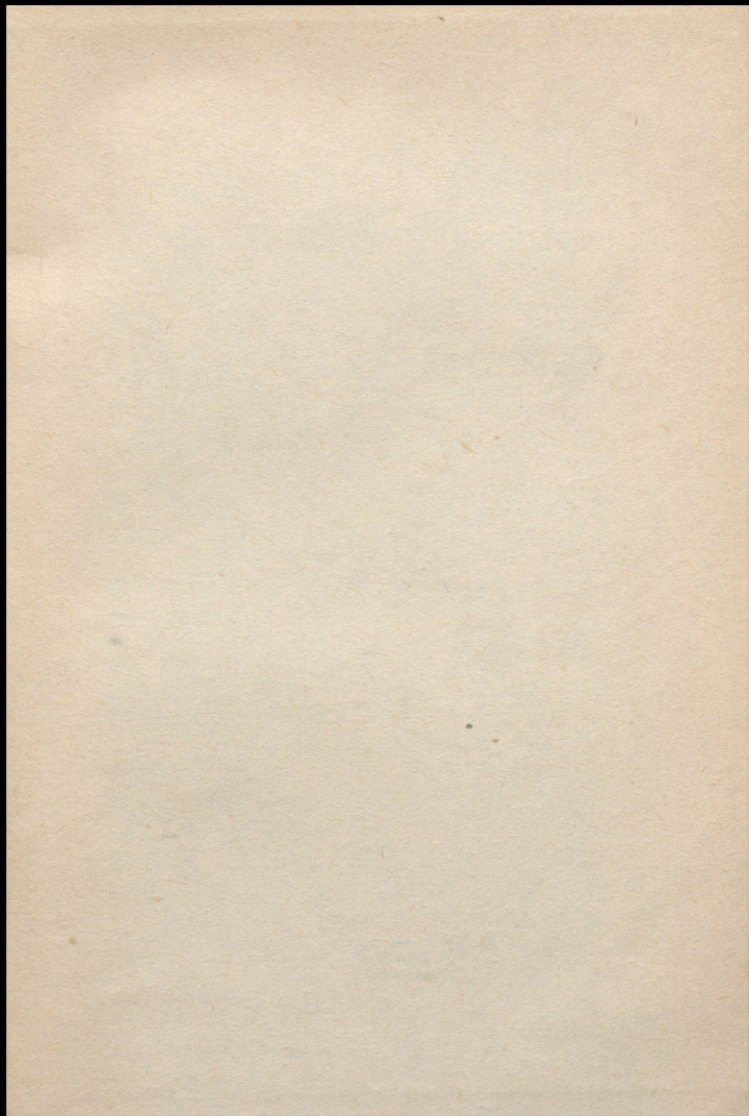
Uwaga: Liczby ze znakiem (-) wyrażają obniżenie toru pocisku w stosunku do linii celowania.

TABELA

przewyższenia toru pocisku nad linią celowania przy strzelaniu
z pistoletu maszynowego wz. 1943

Odległość w metrach	Przewyższenie toru w centymetrach					
	50	100	150	200	250	300
Celownik						
10	7	0	— 24	— 70		
20	24	36	29	0	— 54	— 130

Uwaga: Liczby ze znakiem (—) wyrażają obniżenie toru pocisku w stosunku do linii celowania.

Cent

